

Wël Jethu cî Matheo göt

Wet nom

Athör Matheo ë jam Wet Puoth Yam ye Jethu raan cî lueel, yen bî koc waar yiëth kârac yiic, raan yen cî kâj kenhiim tieëj thin, kâk cî Nhialic thön kacke. Kâkkä, aa yeku yök athör theer wël Nhialic yiic. Wet Puoth Yam kenë acie tënë koc Itharel kepac, koc kek ke dhiëëth Jethu thin ku diit kamken, ee wet puoth lëk thei ëbën pinyhom.

Athör Matheo acî njec guir. Ee rot jock dhiënh Jethu, ku teet miöc nom ë Jethu ku te cî jögrac ye them thin. Ku wëetden yen koc lek te bî koc pîr thin aköldä, ku piöocde ku te yen koc kuony thin Galilia. Ku ë kâkkä cök ciëen, Matheo acî tewäär jiël Jethu Galilia bî la Jeruthalem göt aya, cimën kâk cî röt looi tënë ye wäär bî ye guo nöck, cî ben la thök piet cî ye ben piäät tim cî riü kou. Ku jol aa jön cî yen rot ben jot.

Athör Matheo ë Jethu nyuöth ke yen raan piöoc ril njic kâj apei, ke la riel yen löj Nhialic teet yic bî lööny koc puöth apath, ku ë piöoc kâk Bääny Nhialic aya. Abandit piöocde yic acî Matheo tek yic dhiëc ku get kälä, Piöocde göt nom rin njec ciëëj ku te bî koc ye Bääny pan Nhialic këden la thin aköldä. (cökdit 5-7)

Lëk tënë atuuc kathiäär ku rou ë luoiden bik looi. (cökdit 10)

Kej rin Bääny pan Nhialic. (cökdit 13)

Piöoc rin atuuc. (cökdit 18)

Piöoc rin thök piny, ku Bääny pan Nhialic bî ben. (cökdit 24-25)

Kâk tö thin

Kuat Jethu ku dhiënhde 1:1-2:23

Piöoc Joon raan koc muöc nhüim 3:1-12

Miöc nom Jethu ku te cî jögrac ye them thin. 3:13-4:11

Piöoc Jethu Galilia 4:12-18:35

Jäl Jethu Galilia bî la Jeruthalem 19:1-20:34

Nin ciëen kadhorou thuönde nom tuej 21:1-27:66

Jön rot ku nyooth rot ë Bänyda 28:1-20

Kuat Jethu raan cî löc ku döc

(Lk 3:23-38)

1 ¹ Kâkkä aa rin kuat koc ke dhiëëth Jethu thin, kuat Benyjaknom Debit bö cök tënë Abaram.

² Abaram ë ye wun Ithäk.

Ithäk ë ye wun Jakop.

Yen cî Juda ben dhiëëth kek wämäthakën kök.

³ Juda ë ye wun pandieet, Peredh ku Dhara ku manden ë col Tamar,

Peredh ë ye wun Yedhron

ku Yedhron ë ye wun Ram.

⁴ Ram ë ye wun Aminadap,

ku Aminadap ë ye wun Nacon,

ku Nacon ë ye wun Thalmon.

⁵ Thalmon ë ye wun Boath,

ku man ë col Rayäp.

Boath ë ye wun Obet,

ku man ë col Ruth,

ku Obet ë ye wun Jethe.

⁶ Ku Jethe ë wun Benyjaknom Debit,

ku Debit ë ye wun Tholomon, ku man ëcî kañ aa tiñ Uria.

⁷ Tholomon ë ye wun Raboam,

ku Raboam ë ye wun Abija,

ku Abija ë ye wun Atha.

⁸ Atha ë ye wun Jopat,

Jopat ë ye wun Joram,

ku Joram ë ye wun Udhia.
⁹ Udhia ë ye wun Jotham,
 Jotham ë ye wun Ayath,
 ku Ayath ë ye wun Yedhekia.
¹⁰ Yedhekia ë ye wun Manathe,
 Manathe ë ye wun Amon,
 ku Amon ë ye wun Jothia.
¹¹ Jothia ë ye wun Jekonia, ku wämäthakën kök, ku jöl ke peec ku yeth ke Babilonia.
¹² Wën cï ke yäth Babilonia aaci la dhiëth këlä, Jekonia aci Cealtiel la dhiëth.
 Cealtiel ë ye wun Dherubabel.
¹³ Dherubabel ë ye wun Abiöt
 ku Abiöt ë ye wun Eliakim.
 Ku Eliakim ë ye wun Adhor.
¹⁴ Adhor ë ye wun Dhadok.
 Dhadok ë ye wun Acim,
 ku Acim ë ye wun Eliöt.
¹⁵ Eliöt ë ye wun Aliadhër
 ku Aliadhër ë ye wun Mathan.
 Ku Mathan ë ye wun Jakop.
¹⁶ Ku Jakop ë ye wun Jothep mony Maria,
 ku ë yen aci Jethu cöl Raan cï loc ku doc ben dhiëth.
¹⁷ Këya, kuat Jethu ë kith, ee ye yic thiäär ku ñuan jock Abaram yett Debit, ku ben yic aa thiäär ku ñuan yett tewäär cï ke peec Babilonia, ku ben yic aa thiäär ku ñuan jock koc cï dhiëth Babilonia yett dhiënh Jethu raan cï loc ku doc.

Maria aci meth yök ke cïn moc

(Lk 2:1-7)

¹⁸ Dhiënh Jethu ë loi rot këlä. Maria ë wïc Jothep bi thiaak. Tewën këc ye gam, ke yök ke cï liëc ë manh yök tënë Wëi Nhialic. ¹⁹ Jothep, raan awën wïc ye bi thiaak ë ye raan path, ku akëc wïc bi Maria yöör guöp, go wïc bi puöl ke cïn raan piñ ye.
²⁰ Tewën wïc yen këne bi looi, ka atuny Nhialic nyuth rot ye nyuöth yic ku lueel, “Jothep, manh Debit, duk riöc ba Maria cii thiak, rin ë riel Wëi Nhialic yen ayök yen manh tö yeyac. ²¹ Yeen abi menh moc dhiëth, ku aba cak ke cöl Jethu rin yen ë raan bi koc weer bei adumuöömken yiic.”
²² Kënë aci rot looi këya, bi wet Nhialic cï raan kärke tiñ lueel yenhom tieeñ. Ku wet këne ëci lueel ëlä,
²³ “Nyan bim abi liëc, ku abi manh moc dhiëth ku abi cöl Emanuel. Ku wetde yic, Nhialic atö kek yook.”
²⁴ Këya, Jothep aci kë cï atuny Nhialic lek ye gam, ku yeth Maria baai. ²⁵ Ku aa këc rëer cimen tik ke moc yett te dhiëth Maria wënde, ku ciek Jothep ke cöl Jethu.

Jethu aci nyuöth koc thäi

2 ¹ Tewën cï Jethu dhiëth gen Bethalem pan Judia, wäär ye Yërot Beny. Ke bäny kök ñic käk Nhialic bö piny ciëen ku yëtkë Jeruthalem, ² ku thiëckë, “Tö Benyñaknhom koc Itharel puoc dhiëth teno? Cierde acuk tiñ piny ciëen, yen abi yok buk ben door.”
³ Nawën piñ Beny Yërot ë wet këne, ke jieth puöu, agut kocdit käk Nhialic Jeruthalem aya. ⁴ Go bänydit käk Nhialic, ku koc piöoc lööñ cöl ëben ku thiëc ke, “Ye tenen bi Raan cï loc ku doc dhiëth thïn?”
⁵ Gokë lueel, “Abi dhiëth gen Bethalem pan Judia, cit wet cï raan käk Nhialic tiñ göt ëlä,
⁶ ‘Yin Bethalem pan Judia,
 na cok alon koor yin kam geethdit pan Judia,
 ke yin abi beny mec
 thändien Itharel tuöl thïn.’ ”
⁷ Go Yërot bäny wën bö ciëen cöl ë röt, ku thiëc ke aköl tiñ kek ciëer panden. ⁸ Ku cöl ke aa ber Bethalem ku thon ke ëlä, “Lak wieckë meth apei ku na yökkë, ke we dhuk bäk ben lek ya, ba la aya, ba la door.”
⁹ Nawën cik wet Beny Yërot piñ ë ke lööny dhöl, ku tiñkë ciëer wäär cik tiñ ciëen panden ke wat kenhüm, ku ler ku keec yöt nhom, yön tö meth thïn, ¹⁰ ku mitkë puöth apei. ¹¹ Ku lek yöt ku yökkë meth kek man, ku

gutkë kenhiol piny ku dorkë, ku liepkë jöggoken thook ku juerkë milöönthith, ku adön njir mit tuolde ku adön kec.

¹²Nawën ke nyuöth ku lëk ke bik cii dhuk tënë Yërot, gokë dhuk panden dhël det.

Meth aci rieņ Ijip

¹³Wën cii kek jäl ka atuny ë Nhialic nyuth rot Jothep ku nyuæeth ëlä, “Jot rot ku luoc rot wei kek meth ku man ku lak Ijip, ku reerkë thin yet aköl bi yen we lek bäk dhuk, rin Yërot awic meth bi nök.”

¹⁴Go Jothep rot jot ku nyeei meth kek man ë weer kënë, ku lek Ijip. ¹⁵Ku reerkë thin yet aköl thou Yërot, rin bi wet raan käk Nhialic tiņ, cii lueel theer ëlä yenhom tieņ, “Yen abi Wëndie col Ijip.”

¹⁶Nawën tiņ Yërot lon cii bany ke bö ciëen ye ruëeny, ke riäk puöu. Ku col mith röör aa nek ëbën Bethalem, ku bæi kök thiäk kek ye, mith ye ruönken rou, ayi mith kök kec run karou dööt, cit te ye tak ye tewäär piņ yen wet tënë bany ciëen.

¹⁷Ku käk ke cii Jeremia raan käk Nhialic tiņ lueel theer, aaci kenhiim tieņ thin. Ku eci lueel ëlä,

¹⁸“Dhiëu eci piņ gen Rama,

dhiëu ku kieeu ë dit apei.

Koc Itharel aake dhur miethken,

Ku aacii wec ë puöu ye gam,

rin cii kek thou ëbën.”

Meth aci dhuk

¹⁹Nawën cii Yërot thou, ka atuny Nhialic ben rot nyuöth Jothep pan Ijip, ²⁰ku lueel ëlä, “Jot rot, ku dhuök meth kek man pan Itharel, rin koc wäär wic ye bik nök aaci thou.” ²¹Go Jothep rot jot, ku jiël kek meth ku man, ku dhuk pan Itharel.

²²Nawën piņ lon ye Arkelao beny Judia nyin wun, go riöc bi la Judia, ku ben nyuäath, go muöl la Judia ku ler Galilia, ²³ku ler ku reer gen col Nadharet. Këya, wël ke cii raan käk Nhialic tiņ lueel aaci kenhiim tieņ thin, “Lon bi Jethu aa raan Nadharet.”

Piöc Joon raan koc muoc nhiim

(Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

3 ¹Ye ninkä, Joon raan koc muoc nhiim eci piöcde jöök pan Judia, roor te cii ceņ, ku lëk koc ëlä, ²“Pälkë luoi kârac rin Bäany Nhialic aci thiök.”

³Mony kënë, yen eci Ithaya raan käk Nhialic tiņ jam rienke theer wäär lueel yen ye ëlä,

“Raan kakkie tiņ abi piņ röl ke jam roor te cii ceņ,

‘Guierkë dhël ë Beny, luoi kë dhölke bik la cök.’ ”

⁴Joon ë ye ceņ aleth cii looi nhiem thöröl, ku ceņ göop ye aņum, ku miith ke ye cam, aa koryom ku kiëc.

⁵Koc Jeruthalem ku koc juëc pan Judia, ku lon Jordan ëbën aaci wet tënë ye, ⁶ku lekkë adumuömkën, ku jöl Joon ke muoc nhiim wär Jordan.

⁷Wën tiņ Joon koc juëc akut Parathi ku Thaduthi ke bö tënë ye bi ke ben muoc nhiim, ke lëk ke, “Awek dhiënh käpieny! Yeņa lëk we bäk kat këreec bö? ⁸Luoi kë käk ye nyooth lon cii wek muöl kârac yakë ke looi.

⁹Ku duökkë wepuöth tōņ ku luelkë yok aa mith Abaram. Alek we, lon alëu Nhialic bi aleelkä col aaye mith Abaram. ¹⁰Ku emën yep aci ther bi ke tiim yep, rin na ye tim cie luok mith path, ka yep ku cuet ë meec.

¹¹Wek aa ya muoc nhiim ë piu bäk luoi kârac puöl, ku raan bö ciëen yacök abi we muoc nhiim ë Wëi Nhialic ku mac. Yeen adit apei tënë ya, ku yen acii path na cök a warke ka cä lëu ba ke döc. ¹²Yeen acit raan muk lok ë kām, ye rap kööm bi rap tek thook ke miël. Ku wiu rap ku tööu ke. Ku yoot miël many cie thou.”

Jethu aci muoc nhom

(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

¹³Nawën ke Jethu jiël Galilia bi la Jordan bi Joon la muoc nhom. ¹⁴Go Joon them bi Jethu yenhom waar ku lëk ye, “Awiëc bi ya yin muoc yanhom. Yeņö bii yin tënë ya?”

¹⁵Go Jethu dhuök ye, “Col aloi rot këya. Ee tede bi rot looi këlä rin bi yok kë wic Nhialic tieņ nhom.” Go Joon gam.

¹⁶ Kaam wën cī Jethu muɔɔc nhom, ke bö bei wüir ku tiñ nhial ke liep rot, ku tiñ Wëi Nhialic ke bö yenhom kecit kuur ë dit. ¹⁷ Ku piñ röl Nhialic nhial ke lueel, “Kënë ë manhdien nhiaar, ʔen amit puðu tënë ye.”

Jethu aci jəŋrac them

(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

4 ¹ Kaam wën ke Wëi Nhialic la Jethu guɔp, ku ʔeth roor te cii ceŋ bi jəŋrac la them. ² Ku jəl mieth theek nin thiärjuan, aköl ku wëer go cək nök. ³ Go jəŋrac rot cuöt ye ku lueel, “Na ye Wën Nhialic, ke lek aleelkä bik röt wel bik ya ayuöp.” ⁴ Go Jethu bëer, “Acī gət theer ëlä, ‘Raan acie pīr ayup ë rot, ee pīr wël ben bei ëbën Nhialic thok.’ ”

⁵ Go jəŋrac ʔäth gendit ku tæu luaŋ Nhialic nhom, ⁶ ku lueel tënë ye, “Na ye wën Nhialic, ke yi cuet rot piny, rin ëci gət ëlä,

‘Nhialic abä atuöcke lek bik yi muk kecin, ba yicök cii deeny aläl.’ ”

⁷ Go Jethu lek ye, “Acī gət ëlä aya, ‘Duk Nhialic Bänydu them ë path.’ ”

⁸ Go jəŋrac ben ʔäth gən bär apei nhom, ku nyuth bëi pinyinhom ëbën ke dieekden. ⁹ Ku lueel tënë ye, “Käkkä ëbën aba yiök yi te cuet yin rot piny ku door ʔa.” ¹⁰ Go Jethu lek ye, “Jälë, Jəŋ ater, rin aci gət ëlä, ‘Yin abi Nhialic Bänydu door ku loi wetde yetök!’ ”

¹¹ Go jəŋrac nyään piny, ku bö atuuc nhial ku konykë.

Jethu aci luɔide jəɔk Galilia

(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹² Nawën piñ Jethu lən cī Joon döm, ke dhuk Galilia. ¹³ Ku jiël Nadharet genden ku le rëer Kapernaum, gen thiäak kek wär Galilia, ləŋ Dhebulun ku Naptali. ¹⁴ Kënë ëci rot looi, bi wet cī Ithaya raan kək Nhialic tiñ lueel yenhom tiëŋ,

¹⁵ “Piny ë Dhebulun ku piny Naptali, te la wüir, wär Jordan aləŋtui,

Galilia, wun thäi juëc kuc Nhialic!

¹⁶ Kəc ke reer muöth yic aaci rueldit apei tiñ.

Ku kəc ciëŋ piiny muöth yic ten thou, ruel aci ben.”

¹⁷ Ku ë ninkä, Jethu aci piöcde jəɔk, ku lek kəc ëlä, “Pälkë luɔi kərac, rin Bääny Nhialic aci thiök.”

Jethu acä amei kaŋuan cəɔl

(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Tewën kueny Jethu wär Galilia ʔou, ke tiñ amei karou, Thaimon, ku ë cəl Piter aya, kek Andria wämënh ke döm rec buɔi. ¹⁹ Go lek ke, “Biathkë ʔa ku wek aaba piöc bək kəc aa döm.” ²⁰ Gokë biaiken nyään piny nyin yic ku buothkë Jethu.

²¹ Wën jiël yen ë ten, ke tiñ Jemith ku Joon kek wunden Dhubedi riäi yic, ke guir biaiken. Go Jethu ke cəɔl. ²² Gokë lööny dhöl nyin yic kek ye, ku nyiëŋkë wunden piny riäi yic.

Jethu ë piöc ku kony kəc tuany

(Lk 6:17-19)

²³ Ku jəl Jethu pan Galilia kuany yic, ke ye piöc ʔön amat yiic, ku lek kəc Wet Puoth Yam ë Bääny Nhialic, ku kony kəc kuat tuaany ëbën bik pial. ²⁴ Go læcde thiëi piny pan Thiria ëbën, go kəc ke tuany tueny juëc, kəc ke rem gup apei, ku kəc cī jakrec döm, ku kəc la gup nok ku kəc cī ruai, bëi tënë ye. Goke kony bik pial. ²⁵ Go kəc juëc apei pan Galilia, ku geeth kathiäär yiic, ku Jeruthalem ku Judia ku bëi kök ləŋ Jordan, buöth.

Keŋ miet ë puöu cï Jethu piöoc

(Lk 6:20-23)

5¹ Wën tiŋ Jethu koc juëc apei, go la tethöny got nom. Ku nyuuc ku met kocken ye buoöth röt ye, ² go jam ku piöoc ke ëlä,

³ “Koc mit gup aa koc ë leŋ kepuöth, rin ye Bäany pan Nhialic këden!

⁴ Koc mit gup aa koc dhuöör rin bi Nhialic ke waac puöth!

⁵ Koc mit gup aa koc lir puöth, rin bi kek kë cï Nhialic thon yök!

⁶ Koc mit gup aa koc nek tuil puön la cök, ku aabi kueth yeen!

⁷ Koc mit gup aa koc abiökruel, rin bi keek kony aya!

⁸ Koc mit gup aa koc yer puöth, rin bi kek Nhialic tiŋ!

⁹ Koc mit gup aa koc ë koc döör, rin bi keek aa col mith Nhialic!

¹⁰ Koc mit gup aa koc ye jöör rin wet path, rin ye pan Nhialic këden!

¹¹ “Wek aa mit gup te læet we ku näk we, ku tör koc kök wegup wël lueth ë rienkie. ¹² Yakë puöth miet ku dalkë wepuöth, rin bi ariöpdun dit apei pan Nhialic. Yen ë tewäär jöör kek koc käk Nhialic tiŋ thin aya.

¹³ “Wek aa cit awai pinyinhom. Ku na thöök köu alei, ke ben dhuök thin këdë? Awan cit këne acie ben piath. Aye puök wei bi ya dum koc cök. ¹⁴ Wek aa mermer pinyinhom ëbën. Gen cï buth got nom acie thiaan. ¹⁵ Acin raan mermer deep ku kum nyin, aye tööu ten ë yen yöt mer yic thin tene koc tö yööt ëbën.

¹⁶ Këya, mermer adhil tiŋ koc ëbën, rin na tiŋkë luoidun path la cök ka lec Wuurdun tö nhial.

Piöoc Jethu rin ë löŋ

¹⁷ “Yakë tak lon cï yen ben, ba löŋ Mothith ayi käk ye koc käk Nhialic tiŋ piöoc ben rac? Acie tede, yen akëc ben ba ke ben rac, yen aci ben ba ke ben thääp. ¹⁸ Alek we alanden, agut te bi nhial ku piny liu, acin wet koor ayi këthiin tö löŋ yic, bi kaŋ määp ke këc guöt nom. ¹⁹ Këya, raan dhoŋ löŋ tök köu, cök a löŋ thin koor, ku piöoc koc kök bik löŋ dhoŋ köu aya, acin tepeth bi yök pan Nhialic. Ku raan thek ke, ku ye ke piöoc abi ya raandit apei pan Nhialic. ²⁰ Alek we, na cii piathdun ku luoidun la cök, abi luoi koc piöoc lööŋ Nhialic ku luoi Parathi waan thok, ke wek aacii la pan Nhialic alanayon.

Löŋ yam awär löŋ theer

²¹ “Acäk piŋ lon cï ye lek wärkuan dit theer ëlä, ‘Duk raandä näk, ku na ye raan näk raan det ka bi luök wei.’ ²² Ku wek aa lek wet këne, raan la puöu agöth tene raandä, abi luök wei aya. Ku na ye raan lat wämënh, ‘Yin acin nom!’ Ka tem thou, ku na ye raan lat raan det, ‘Yin acin puöu,’ Ka bi yäth pan mac. ²³ Na lo juar ariäk nom, ku lo tak lon cï wämuuth puöu riääk tene yi, ²⁴ ke yi nyiëen këdu ariäk lööm ku löör bak kaŋ la döör wek wämuuth, ku jol dhuk ba Nhialic la juer.

²⁵ “Lac wet waar yic ku döörkë wek raan yeth yi luk yic. Na cii lac looi këlä, ka yeth yi luk yic tene beny. Ku beny abi yi la thon apuruuk, ku mac yi. ²⁶ Yin alek yic, yin acii bi kaŋ lony yet te bi yin këthiin këny tene yi kaŋ cool.

Jethu ajai ë kör

²⁷ “Acäk piŋ lon cï ye lueel theer ëlä, ‘Duk tiŋ raandä kor.’ ²⁸ Ku alek we, raan dot tik ku tuil ye, kacit raan ci tik kor aya rin tö yen yepuöu. ²⁹ Këya, na ye nyindun cuëc yi col aloi awuöc, ke nuët bei ku cuat wei! Anueen ba cor nyien tök, tene lon bi yi cuat pan mac ëbën. ³⁰ Ku na ye cindun cuëc yi col aloi awuöc, ke teem wei. Anueen ba la cieren tök, tene lon bi yin la pan mac.

Jethu ajai ë liööi

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹“Acï lueel aya ëlä theer, ‘Raan päl tienđe adhil athör ë liööi göt tənë tik.’ ³²Ku alek we, na ye raan cï tienđe liööi ke këc wïc mony det, ka bï ye cöl aloi adumuööm, ku raan thiak tiñ cï liööi ka cã akör looi.

Jethu ajai ë kuëëñ

³³“Acäk piñ aya lön cï ye lek kockun theer ëlä, ‘Duk mël kuëñ ë lueth, muk kuëëñdun ca looi tənë Beny.’ ³⁴Ku alek we, duökkë mël kuëñ, tedë rin pan Nhialic tedë rin ë Bäänyde, ³⁵tedë rin piny, rin yen ë te mec Nhialic ku duk kuëëñ Jeruthalem rin ë gen Benydit. ³⁶Duk kuëëñ ë cöökdu rin acie yin yï cak ye. ³⁷Jamdu ë lön bï yin ye lueel amäath ë path, ‘Ee këya’ ku, ‘Acie këya,’ Kë ye juak thin, ee ben tənë jöñrac.

Jethu ajai ë guur

(Lk 6:29-30)

³⁸“Acäk piñ aya ke cï lueel ëlä, ‘Na yup raan yï nyin ke yup nyin aya, na dhoñ yilëc ke dhoñ lëc.’ ³⁹Ku wek alek këñë, duk kërac col këreec det. Na gut raan gëmdun cuëc ke wël gëm det aya. ⁴⁰Na wïc raan det bï këdun path tuöör nyin, ke mät këdun det puoth nhiar aya. ⁴¹Na cöl raan yï ba këthiek muk tənë ye, ke ruac ba yäth temec. ⁴²Muoc raan lim yï, ku na wïc raan këdän tənë yï, ke gäm ye.

Nhiar kóc man yïin

(Lk 6:27-28, 32-36)

⁴³“Acäk piñ ke cï lueel ëlä, ‘Nhiar kóc mäath kek yï ku man kóc ater.’ ⁴⁴Ku alek we, nhiarkë kóc aterdun ku röökkë rin kóc jör we, ⁴⁵rin bï wek jäl ciet mith Wuurdun tō nhial, rin ë piny cöl abak tənë kóc path ku kóc rec kedhie, ku cöl deñ atueny tənë kóc ë luui kápath ku kóc luui kárac aya. ⁴⁶Na nhiar ke ë kóc nhiar yï kepec, ke ye rin nõ bï Nhialic yï kony? Cïi kóc kut ajuër ye looi këlä aya? ⁴⁷Na yeke muööth ë kóc mäath kek yï ë röt, ke la këpeth ca looi wer yin kóc kök? Cïi kóc cie kóc Itharel këcit këñë ye looi aya? ⁴⁸Yin adhil piath cïmën puoth Wuur tō nhial!

Duk nhiam ë kuöony ca gam

6¹“Tietkë röt bák kápath cïi ye looi ë kóc nhïim rin bï we tiñ. Na luöikë këya, ka cïn ariöp bák yök tənë Wuurdun tō nhial.

²“Na le raan nõñ ca kony, ke yï duk nhiam ba ya cath ke luel cïmën kóc alueth, ye looi ten amat ku dhöl yiic, rin bï ke leec. Detkë apath, kek ë kockä acïn ariöp det benkë yök. ³Ku na gäm raan nõñ këdän, ku cök a mäthdu ke duk cöl añic. ⁴Rin bï këdun cï yin raandä kony cïi ñic. Na loi këya, ke yin abï Nhialic cuööt, raan yen këriëec ëbën ñic, agut kë cï moony.

Jethu anyuth yo te bï yok ya röök thin

(Lk 11:2-4)

⁵“Ku te röök yin, duk kóc alueth kiit, anhiarkë bik röök ke kääc ten amat ku dhöl yöth, rin bï ke tiñ. Ku alek we, keek aacä ariöpden yök.

⁶“Te röök yin, ke yï la tedu ë rot, ku röök tənë Wuur Nhialic cie tiñ, rëer ë tənë, ku yen Wuur daai yï, yen abï cuööt.

⁷“Ku te röök yin, duk wël ye ber yiic ë path cïmën kóc kuc wet Nhialic, kóc ye tak lön na luelkë wël juëc, ke yen bï Nhialic röökken piñ? ⁸Duk rot loi ba ciet ke, rin Nhialic ë kë tō yïpuöu guo ñic ke kec cak thiëc.

⁹Këya, yin adhil röök ëlä,

‘Wädan tō nhial, bï rienku aleec,

¹⁰bï bäänydu ben yoyiic,

bï wetdu alooi piiny cïmën nhial.

¹¹Muoc yook miëth yaköl.

¹²Päl wet piny tənë yook,

cïmën ye yok ye puöl tənë kóc rec yook.

5:31L.rou 24:1-4; Mt 19:7; Mk 10:4 5:32Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18; 1Kor 7:10-11

5:33Leb 19:12; Kn 30:2; L.rou 23:21 5:34Jem 5:12; Ith 66:1; Mt 23:22 5:35Ith 66:1; Wk 48:2

5:38B.bei 21:24; Leb 24:20; L.rou 19:21 5:43Leb 19:18 5:48Leb 19:2; L.rou 18:13 6:1Mt 23:5 6:5Lk 18:10-14

¹³ Ku duk yook cöl athem kërac, ku ba yook lac waar kërac yic.’

¹⁴ “Rin na ye wet päl piny tënë kóc kök, ke Nhialic abï wet päl piny tënë yï aya. ¹⁵ Ku na cïi wet ye päl piny tënë kóc kök, ke Nhialic aciï wet pel piny tënë yï.

Duk nyooth lön thëk yïn

¹⁶ “Te thëk yïn, duk reer yï nõn nyin cimën ye kóc ruëeny ye looi. Aake nyïn looi ñuarar bik nyuooth lön thëk kek. Alek we, keek aacä ariöpden yök. ¹⁷ Te thëk yïn, reer ë path ku duk nyooth lön nek cök yï, ¹⁸ bi cien raan ñic ye lön thëk yïn, ku Nhialic Aciëñ yen kë ye ñek looi ë rot ñic, yen abï yiëk ariöpdu.

Jieek cie riääk atö pan Nhialic

(Lk 12:33-34)

¹⁹ “Duökkë jak käk tö pinyhom rin ye aruop ku keth ke rac, ku aaye cuer kual aya. ²⁰ Këya, apath bi ya jieek pan Nhialic yen wïc, yen acin kë bi ye rac. ²¹ Rin piändu abï ya rëer akölaköl te tö jaakdu thin.

²² “Këya, puön path acit nyin path, raan path nyin ee daai apath, aciï thõn kek raan ci cor. Raan la puön yer acit raan path nyin, ²³ ku raan ye ñic këde ë rot, ee raan col puöu cit cor cie piny ë tiñ!

Nhialic ku jieek

(Lk 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Acin raan bäny karou luöi ë tök, tedë ka man bäny tök ku nhieer beny deetë, tedë ka thek raan tök ku dhel raan det. Aciï raan lëu bi Nhialic ku jieek nhiaar kedhie.

²⁵ “Këya, alek we bäk cïi ye dieer kë bäk cam, ku kë bäk dek, rin bi wek rëer we pïr, tedë ke we dieer käk bäk ceñ. Wëi aņueen tënë miëth. Ku guöp raan cïi ñueen tënë aleth? ²⁶ Daaikë diet ë pär nhial, aa cie pur, ku aa cin miëth yekë ke tööu, ee Wuur tö nhial yen ë dieer ë ke! Na week cäk ye kädit apeï tënë ke? ²⁷ Yeña kamkun na diir pierde, ke juak ruönke?

²⁸ “Ku yeñö ye wek dieer käk bäk ceñ? Tienkë yök peth ë cil roor, aa cie luui ku aa cie aleth ë kóc ë rienken. ²⁹ Ku adhiel lek we na cök a Benyñaknhom Tholomon wäär ë jaakde yic, ee cïi cit ke. ³⁰ Ku na ye Nhialic wel tö roor cöl adhëñ këya, wel tö thin ëmën, ku na nhiäk nin lik ke ril wei ku took ke mac, ke yeen cïi we bi kuëec nhïim? Ye gam thin koor nõ be rëer kek we këya!

³¹ “Duökkë ye dieer ku luelkë, ‘Yeñö buk cam? Yeñö buk dek? Buk kë ceñku yök teno?’ ³² (Aa kóc kuc wet Nhialic kek aa kepuöth yiëk ë kakkä.) Ku aņic Wuurdun tö nhial lön wïc wek kakkä ëbën. ³³ Yakë wepuöth wel bäanyde kek käk wïc ke tënë we, kajuëc wickë ke aabi yiëk we. ³⁴ Këya duökkë ye dieer ë nhiäk, nhiäk abï ben kek kärke. Aköl ëbën ala yic këraacde ë rot.

Koñ kækku guiir ba raan det jäl weet

(Lk 6:37-38, 41-42)

7 ¹ “Duk kóc kök ye nyieeny kërac cik looi käk ye ke looi aya, rin bi yï cïi gut nyin, ² rin te ye luök kóc kök, yen ë te bi Nhialic yï luök thin aya. ³ Yeñö, ye yïn këreec dit ye looi kuc, ku ye tiñ këreec koor ye wämuuth looi? ⁴ Ye këdë bi yïn ke menhkui dök kërac ye looi, ku keek aaye looi aya? ⁵ Awëñkui! Kanjë kërac yakë ke looi puöl, yen abï wek ye lëu bäk miethakun jäl weet.

⁶ “Duk jök gem këne Nhialic, ku duk rot göu ba wet lëk kóc cïi ye bi gam, tedë aabi kuc ku näkkë yïn.

Röök yen wïc Nhialic

(Lk 11:9-13)

⁷ “Thiëc, ku abï gäm yï, wïc ku aba yök, gut yöt thok ku abï ñaany thok tënë yï. ⁸ Raan ë thiëc, aye gäm këdän, ku raan wïc këdän, ee kë wïc yök, ku raan yöt tõeñ thok aye ñäny thok ye akölaköl. ⁹ Nadë le raan kamkun gem manhde dööt te wïc yen miëth? ¹⁰ Nadë, ke gem këpiny, te ci yen ye thiëc ë rec? ¹¹ Na yakë ñic wek kóc cïi path bäk miethkun aa gäm këpath wickë ke, ke Wuur tö nhial cïi kajuëc path bi gäm kóc ye thiëc!

Lõn la cök

¹² “Loi këpath tënë kóc kök, cimën nhieer yïn ye bik këpath looi tënë yï aya, kakkä kek aaci lueel theer athör Nhialic yic.

Kuany dhël la pan Nhialic yic

(Lk 13:24)

¹³“Kuany dhël ye kóc gum thïn yic, rin dhël cïi kóc ye gum thïn, ee kóc yãth pan mac, ku ë yen aye kóc juëc mer thïn.” ¹⁴Ku dhël ye kóc gum thïn yen ë la pan Nhialic, ku aa kóc lik kek aaye kuany yic.

Tietkë röt bi week cïi wëñ

(Lk 6:43-44)

¹⁵“Tietkë röt kóc piöoc wël ë lueth, kóc ben tënë we ku luelkë wël puoth cï la läläi, ku käk reer keyäac arac apeï. ¹⁶Aa bäk ñic teden ye kek luui thïn. Acïn mith tim ye cam, ye bet tim det cie ye nhom. ¹⁷Këya, tim ye miethke cam ë luok mith path, ku tim rac cïi miethke ye cam, acïn kë ye yök tënë ye. ¹⁸Tim peth ye miethke cam acïi lëu bi dhiëth mith rec, ku tim cïi miethke ye cam acie kañ luok mith ye cam. ¹⁹Ku kuat tim cïn kë ye kuany tënë ye aye yep ku tok. ²⁰Aben lek we, kóc aa lueth, aa bäk ñic teden ye kek luui thïn.

Wek aa kec kañ ñic

(Lk 13:25-27)

²¹“Acie kuat raan ya cöol, ‘Beny, Beny,’ Yen bi la pan Nhialic, aa kóc kë wic Wä tö nhial looi kek aabi Bäany Nhialic yök. ²²Të le aköl kënë ben, abi kóc juëc lueel tënë ya, ‘Beny, Beny! Yok aaci wet Nhialic piöoc ë rienku. Ku yok aaci jakrec cuop wei ë rienku, ku loiku käjuëc kóc göi!’ ²³Ku aba lek ke, ‘Wek aa kec kañ ñic. Jälkë yalööm, kóc ë luui kãrac!’

Kääñ rin kóc karou cï beei keer

(Lk 6:47-49)

²⁴“Këya, kuat raan wëlkien kä piñ, ku luui ë wëlkä, abi ciet raan ñic kãñ cï paande looi tethöny. ²⁵Go deñ tueny ku bö aboor ku yomdit apeï. Ku paande akëc wiik rin cï ye buth tethöny. ²⁶Ku kuat raan wëlkien kä piñ ku cïi lui ë ke, abi ciet raan abeel cï paande looi tethuth. ²⁷Go deñ tueny apeï ku bö aboor ku yomdit, go baai wiik ëbën abi cien yon tön döñ!”

Thän awën tö thïn aci gai

²⁸Wën cï Jethu wël ke wic bi keek lueel thöl, go thän awën tö thïn gai te cï yen ke piöoc thïn, ²⁹rin Jethu acïi cit kocken piöoc ë löön, rin aci piöoc ke la riel Nhialic.

Jethu acä atuet col apuol

(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

8¹Wën cï yen ben piny got nhom, ëcï kóc juëc apeï buoöth. ²Go raan cï tuet ben tënë ye ku gut yenhiaal piny yenhom ku lueel, “Beny, na wic ke yin col ë tuen kënë adem.”

³Go Jethu yekök riny ku goot, ku lueel, “Ee yic awiëc, Piaalë!” Go tuet guo dem nyin yic. ⁴Ku lëk Jethu ye, “Muk yinhom apath duk kënë lëk raan det, loor ku nyuöth rot raan käk Nhialic bi caath, ku juar kãñ cit te ye löñ Mothith ye lueel thïn, bi kóc ëbën ñic lon cï yin pial.”

Jethu aci raan lui pan beny apuruuk kony

(Lk 7:1-10)

⁵Wën cï yen yet Kapernaum, ke beny mec apuruuk juëc bö tënë ye ku leñ, ⁶“Beny, raan lui paandie atö baai ke tuany, acïn te ye yen rot cak jot, adhel apeï.”

⁷Go Jethu lueel. “Yen abi la ba kony bi pial.”

⁸Go beny apuruuk beer, “Beny, duk rot näk cãth, rin yen acie raan path nadë ke yi bö atiemdie yic, toc wetdu ë path ku yeen abi pial. ⁹Rin yen aya, yen areer banydit cök, ku yen ala apuruuk reer yacök. Ku aya lek ñek. ‘Loor!’ Ka la, ku lek ñek, ‘Bäär ten!’ Ka bö. Ku lek raan lui paandie, ‘Loi kënë!’ Ka looi.”

¹⁰Kaam wën piñ Jethu wël raan kënë ke gei, ku lëk kóc awën buoth ye, “Alek we ayic, acïn raan tön ca kañ yök Itharel ke la gamdit cit kënë. ¹¹Muökkë kënë nhom, kóc juëc aabi ben pinynhom ëbën ku nyuuckë ë tök kek Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yai yic bäany yic pan Nhialic. ¹²Ku kóc ke bi reer bäany yic aabi ciëec

ayeer muöõth yic, tē bi kek rēer thīn ke dhiau bik kethook aa kac, ke cī nīim la cōt.”¹³ Ku wēl yethok beny apuruuk ku lueel, “Lōr, dhuōk baai, yīn aci gam, ku kēnē abī looi tēnē yī.”

Ku raanden luoi aci guō pial ē ten awēn.

Jethu aci kōc tuany kony

(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

¹⁴ Tewēn le Jethu pan Pīter, ke yōk man tiŋ Pīter piiny biōōk yic ke cī juāi göōk. ¹⁵ Go gōot, go juāi jāl, ku jōt rot ku looi miēth tēnē ke.

¹⁶ Nayōn thēēi, ke kōc juēc la gup jakrec bīi tēnē ye. Go jakrec cuōp wei kegup wet thok ē path, ku kony kōc tuany bik pial. ¹⁷ Kēnē aci rot looi rin bī wet cī Ithaya lueel theer yenhom tieeŋ, “Aci kuat areem ku tuaany ēbēn jat yeyeth.”

Raan buōth Jethu adhīl puōu riel

(Lk 9:57-62)

¹⁸ Nawēn tiŋ Jethu thāndīt apeī yelōōm, ke lēk kacke bik teem wār alōŋtui. ¹⁹ Go raan piōōc lōōŋ ben tēnē ye ku lueel, “Bānydie, yīn aba biaath kuat tē ler yīn thīn.” ²⁰ Go Jethu beer, “Luōny roor aala yōōtken yekē ke wuut, ku diet pār aala yōōtken, ku Manh Raan aciŋ nhom baai pinynhom ten.”

²¹ Go raan det kam kōc ye buōth lueel tēnē ye, “Beny, cōl ya akōŋ wā la thiōk.” ²² Go Jethu beer, “Buōth ya, ku pāl kōc cīt kōc cī thou bik kacken thiōk.”

Jethu aci yom cōl akāāc

(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³ Go Jethu la riāi yic, ku buōth kōcken ye buōth. ²⁴ Kaam awēn, ke yomdīt ril apeī jōt rot, ku loi atiaktiak rot bī riāi duēr puk yic, ku Jethu ē nin. ²⁵ Go kōcken ye buōth la tēnē ye ku puōckē ke dhiau, “Luāk ŋo, Beny, ŋok aa diir!” ²⁶ Go lēk ke, “Wek kōc koor gamdun, yeŋō ye wek riōōc kēlā?” Ku jōt rot ku rēl yom ku atiaktiak, gokē la dil. ²⁷ Go kōc awēn gāi ku thiēckē rōt, “Ye raan la guōp ŋō kēnē? Na cōk a yom ku atiaktiak ē ke piŋ wetde!”

Kōc pan Gadara la gup jakrec

(Mk 5:1-20; Lk 8:26-29)

²⁸ Wēn cī Jethu yet pan Gadara tō wār alōŋtui, ke rām kek rōōr karou ke bō bei reŋ nīim. Ku rōōrkā aake la gup jakrec ē ke riir nīim apeī, abī kōc aa riōōc ke, abī cien raan tēek ē dhēl kēnē. ²⁹ Gokē duōt looi wēn tiŋ kek Jethu, “Yeŋō wic tēnē ŋo Wēn Nhialic? Ca ben ba ŋo ben tem awuōc ke tēn awuōc ŋoot?”

³⁰ Ku duut dir baai ē nyuāth tethiōk. ³¹ Go jakrec Jethu lōŋ, “Na wic ba ŋo cuōp wei ē rōōrkā gup, ke yī cop ŋo ē dirkā gup.” ³² Go lēk ke, “Lak,” Gokē ben bei ku lek ē dir gup, ku ten awēn, ke duut diēer riŋ agōr yic ku thootkē wīr ku moukē ēbēn. ³³ Go rōōr ke biōōk dir kat ku riŋkē geeu, ku lek kē cī rot looi tēnē dir ku tēnē rōōr awēn karou la gup jakrec tet kōc. ³⁴ Go kōc juēc apeī geeu la bik rōm kek Jethu. Nawēn tiŋkē, ke lāŋkē bī jāl panden.

Jethu aci raan cī ruai kony

(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

9¹ Go Jethu dhuk riāi yic, ku teem wār, ku ler genden Kapernaum. ² Go kōc kōk mony cī ruai beei tēnē ye ke ketkē, ke cī tōc biōōk alom yic. Tewēn tiŋ Jethu gamdīt tō ke ke, ke lueel tēnē mony aduany, “Deet yīpuōu manhdie! Adumuōōmku aaci pāl piny.”

³ Tewēn piŋ kōc piōōc ē lōōŋ ē wet kēnē, gokē jam kamken ēlā, “Mony kēnē adhāl Nhialic!”

⁴ Go Jethu lek ke wēn ŋic yen kē yekē tak, “Yeŋō ye wek tak kārac cīt kākkā? ⁵ Ēmēn ye kēnen puōl yic kākkā yiic, ba lueel, ‘Adumuōōmku aaci pāl piny,’ Tedē ke lueel, ‘Jōt rot ku cathē?’ ⁶ Ku aba nyuōth we lōn le Manh Raan riel pinynhom ba adumuōōm pāl piny.” Ku lēk mony aduany, “Jōt rot ku kuany biōŋdu ku lōr baai!”

⁷ Go mony kēnē rot jōt ku dhuk baai. ⁸ Go thān awēn riōōc wēn tiŋ kek mony kēnē, ku leckē Nhialic rin cī yen riēdiit cīt kēnē gām raan ē path.

Jethu aci Matheo cöl

(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹ Tewën jiël Jethu ten awën, ke tiñ mony ajuër kut cöl Matheo ke ræer teden luoi, go lek ye, “Buoth ya.” Go Matheo rot jöt ku buoath.

¹⁰ Tewën mïth Jethu pan Matheo kek kacken ye buoath, ke kac ajuër kut, ku kac kök la gup anyon, met röt ke bik mïth ë tök. ¹¹ Nawën tiñ Parathi ë kënë, ke thiëc kacken ye buoath, “Yejö ye raandun piöoc mïth kek kac ajuër kut ku kac kök la gup adumuööm?”

¹² Go Jethu welken piñ ku bëer, “Aacie kac puol kek la tënë akiim, aa kac tuany. ¹³ Lak bäk wëlkä la deet yiic, kë wiëc ë yer puöu, acä wic bi ya näk yök. Yen akëc ben ba kac path ben cöl, aa kac la gup adumuööm.”

Wet löñ thek ë miëth

(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

¹⁴ Go kac Joon raan kac muöc nhïim ben tënë Jethu ku thiëckë, “Yook, ku kac Parathi yok aa thek buk cïi mïth, ku kackun yi buoath aacie thek, yejö?”

¹⁵ Go Jethu löñden bëer ëlä, “Yakë tak lon bi kac ci ben ruäai yic rëer ke cïi mïth, ku yen athiëek nom ye ræer ke ke? Acie tede! Aköl bi athiëek döm ku nyëei keyiic, yen aköl bi kek thek.

¹⁶ “Yen aci ben ba we ben lek, lon nadë acin raan bi abañ alanh ret wei alanh yam köu bi la buööp ë dhiäth alath köu. ¹⁷ Ku acin raan bi muön abiëc ë yam puök töny theer yic, na looi këya, ke töny abi yic pät ku puök möu wei, ku riëkkë kedhie. Muön yam adhil puök töny ë yam yic. Ku na ye muön abiëc ë yam, ka ye täau töny ë yam yic, ku keek ëbën aaci bi riäak.”

Jethu aci tik kony ku cöl meth aben pïr

(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸ Tewën lëk Jethu ke ë wëlkä, ke beny ten amat kac Itharel bö tënë ye ku gut yenhiol piny yenhom ku leñ, “Nyaandie apuoc thou ëmën thiin, bäär ba yicin la täau yenhom bi ben pïr.”

¹⁹ Go Jethu rot jöt kek kacken ye buoath ku buoathkë.

²⁰ Nawën ke tiñ tuany, cïi thekde köu ye tæem ruöön thiäar ku rou, bö Jethu köu ciëen ku goot alanhde.

²¹ Rin ëci jam yepuöu ëlä, “Na gaat alanhde ke yen abi pial.”

²² Go Jethu yenhom wel, ku tiñ ku lueel tënë ye, “Deet yipuöu nyaandie, gamdu aci cöl apuol.” Ku kaam awën ke riem kääc.

²³ Tewën ci Jethu yet pan beny ten amat kac Itharel, ke yök kac ke näk röt ke dhiau ape, go lek ke,

²⁴ “Jälkë ten! Nyanthiin kënë akëc thou, anin!” Gokë döc guöp. ²⁵ Go la yöt wën ci kac la ayeer ëbën, ku döm nyanthiin cin. Go rot jöt. ²⁶ Ku thiëi thoñ kënë piny pan awën.

Jethu aci cöör karou kony bik daai

²⁷ Wën ci Jethu jäl pan mony awën ke ber tueñ, go cöör karou buoath cök ke dhiau. “Yin añöthku, kony yo Wën Debit.”

²⁸ Nawën le yet yöt, ke buoathkë thiin, goke thiëc, “Yakë gam wepuöth lon bi yen kënë looi?”

Gokë rek yic, “Beny, ayeku gam!”

²⁹ Goke goot nyin ku lueel, “Abi rot looi këya, cimën ci wek ye gam!”

³⁰ Gokë guo daai nyin yic, ku thon ke ëlä, “Duökkë ë kënë lëk raan det!”

³¹ Nawën lek jäl tënë Jethu, ke la jam rienke baai yic ëbën.

Jethu aci mony cie jam kony bi jam

³² Kaam wën puoc kac awën karou jäl, ke mony la guöp jöñrac cie jam bi tënë ye. ³³ Ku kam thin ci Jethu jöñrac cuöp wei yeguöp, go guo jam, go kac gäi ëbën ku luelkë, “Yok aa këc këcït kënë kañ tiñ Itharel ë ten!”

³⁴ Go Parathi yöñ yic ku luelkë, “Ee beny jakrec yen ë ye yiëk riel bi ke aa cuöp wei kac gup.”

Rap tem ajuëc ku kac tem ke aa lik

³⁵ Ku jöl Jethu geeth ku baai kuany yiic ke ye piöoc ten amat kac Itharel. Ku lëk kac Wet Puoth Yam rin bäany Nhialic, ku kony kac ë tueny yiic ëbën. ³⁶ Nawën tiñ thändiit guëer tënë ye, ke ñeer yic tënë ke, rin

aaci tijn ke cin raan piöoc ke, kecit amel pap cin nhiim abiöök. ³⁷ Ku lueel tēnē kacken ye buoöth, “Käk tem ajuēc ku koc luoi aa lik. ³⁸ Kēya, rōökkē Beny la nhom kāk tem, bi koc luoi cöl ajuak röt.”

Atuuc kathiäär ku rou

(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

10 ¹ Go Jethu kacken ye buoöth kathiäär ku rou cöl, ku yik ke riel bi kek jakrec aa cuop wei, ku konykē koc tuany bik pial. ² Rin koc ke ci kuany aa kik. Thaimon, ci Jethu ben cak ke cöl Piter. Ku wämēnh Andria ku wēt Dhubedi, Jemith ku Joon. ³ Pilipo ku Bartholomeo. Thomath ku Matheo raan ajuēr kut. Jemith Alpawuth, Thadawuth, ⁴ Thaimon (raan la puou ater) ku jol a Judath Ithkariöt raan wäär ci Jethu ben luom bi dom.

Luoi Atuuc kathiäär ku rou

(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵ Keek kathiäär ku rou aake ci Jethu tooc ku yöök ke elä, “Duökkē beei koc cie koc Itharel kec yiic, ku duökkē la gēeth Thamaría yiic. ⁶ Lakkē tēnē koc Itharel kuc Wet Puöth Yam Nhialic. ⁷ Te le wek ke lekkē ke, ‘Lon ci bäany Nhialic thiök!’ ⁸ Kuonykē koc tuany bik pial, ku calkē koc ci thou aa ben pir, ku calkē koc la gup tuet aa dem, ku cuopkē jakrec wei koc gup. Duökkē röt cöl aye riop te looi wek kakkä, rin riel ye wek ke looi ē cak yoc. ⁹ Duökkē muk wēu ku duökkē muk jokgo ye wek lim mīth dhel yic. ¹⁰ Muökkē aleth ku war ceṅkē kepec, ku wai tök ē path. Rin raan ē luoi aye gäm kēden ci yen luui.

¹¹ “Kuat geu, ayi pan ye wek la thin, yakē thiēc raan puöth bi we lor, ku rēerkē kek ye yet aköl bi wek jäl. ¹² Te ye wek la beei yiic, yakē koc kaṅ tijn lon bi kek we lor ku nyuuckē we. ¹³ Ku na lor koc baai we, ke we rēer ku nyuöthkē ke Wet Puöth Yam, ku na cik nyin la we, ka cin wet lekkē ke. ¹⁴ Ku na cii koc baai, ayi koc geu we lor ku piṅkē wet cieth wek, ke we jiēl ku teṅkē wecök. ¹⁵ Ku wek aa lek kēnē! Aköl luṅdit, Nhialic abi koc rec pan Thodom ku Gomora ṅuään tēnē ē kockä!

Acī Jethu lek atuöocke lon bi kek gum

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶ “Pieṅkē kēnē! Wek aa tuöoc beei yiic cimēn amel la gal yiic. Kēya, cōkkē wepuöth ku luoi kē röt bāk aa koc path ṅic kāṅ, ṅic luui. ¹⁷ Ku alek we aya bāk ṅic lon bi we aa dom ku yeth we luk yic, ku thatkē we tēden amat. ¹⁸ Ku wek aabi kōöc bäny nhiim ē rienkie, bāk Wet Puöth Yam lek ke ku koc cie koc Itharel. ¹⁹ Ku te yeth kek we luk yic, duökkē dieer te bi wek la jieem thin, rin wet bāk lueel abi guo ben wenhiim te jieem wek. ²⁰ Rin wēl bāk lueel aacie welkun, aabi ben tēnē Wēi Nhialic yen bi jam wegup.

²¹ “Raan kek wämēnh aabi röt gaany bik röt cöl aa näk, ku wärken mīth aabi miethken luom, ku mīth aabi koc ke dhiēth ke luom bik ke cöl aa näk. ²² Koc ebēn aabi we maan rienkie. Ku raan bi yepuou deet yet te bi yen thou, abi pir akölrīēc ebēn. ²³ Na wickē bik we nöc gen ci wek la thin, ke we riṅ gen det. Ku na näkkē we ē gen kēnē aya, ke we riṅ gen deetē. Alek we ayic, wek aci luoidun bi thöl pan Itharel, ke Manh Raan kēc ben.

²⁴ “Acin manh piöoc wär raan piöoc ye, ku acin alony dit tēnē bānyde. ²⁵ Kēya, apath bi raan biöth ciet raanden ē piöoc, ku alony kecit bānyde. Na ye wun baai cöl ke Beldhebul beny jakrec, ke kacke bi cöl rin yindē!

Duökkē riöc

(Lk 12:2-7)

²⁶ “Kēya, duökkē riöc ke. Rin kāk ye moony emēn aa ṅot ke bi ṅic aköldä, rin acin kē ye thiaan bi cii ṅic. ²⁷ Yakē kāk ya lek we ē röt lueel koc nhiim ebēn ke cin riöc, ku luolkē kāk ye ṅāai weyith, bi koc kōk ke piṅ aya. ²⁸ Duökkē riöc koc we nöc, weikun aa liu kecin. Aṅueen bāk riöc ē Nhialic, yen la riel we cöl apir pinynhom ku kony weiku ē pan mac aköldä. ²⁹ Acin kēthiin koor lēu bi mää ke kuc Wuur tö nhial. Na cok ajinh thin koor tö baai ka ṅic. ³⁰ Ku week aya, na cok a kēthiin tö wegup cimēn nim tö wenhiim, ka ṅic Wuur tö nhial. ³¹ Kēya, duökkē riöc, wek aa wär kakkä ebēn!

³²“Na ye raan wetdie piöc ku cii guöp riöc, ke yen acii guöp riöc ye ë Wä nhom nhial. ³³Ku na ye raan jei ya koc nhim lon cii yen ye raandie, ka ba jai aya ë Wä nhom nhial.

³⁴“Duökkë ye tak lon ci yen ben ba döör ben looi pinyhom. Yen akëc ben ba käñ ben col aa puol yiic, ee gum bi raan ebën gum. ³⁵Rin yen aci ben ba meth kek wun, ku nya kek man col aman röt, ku man athiëk kek tij wënde aabi röt maan aya, ³⁶koc bi raan aa maan aa kocken reer kek ye baai.

³⁷“Raan ye nhiaar bi aa koc ke dhiëth ye kek nhieer apei tënë ya, ka cie raandie, ku na ye raan miethke nhiaar apei tënë ya, ka cie raandie aya. ³⁸Raan cie kârac ye guum wetdie ku looi wetdie acie raandie. ³⁹Raan ye wic bi weike njec muk pinyhom ë ten, acii pir aköldä bi yök, ku raan bi gum ë wetdie, abi pir akölrüëc ebën yök.

⁴⁰“Raan we lor ë yen aye lor, ku koc ya lor, ee Wä raan toc ya yen ayekë lor. ⁴¹Raan atuönydie lor rin njic yen ye lon ë yen atuönydie, abi la abak ariöp bi yiëk atuuc yiic. ⁴²Muökkë kënë na gem raan piu col nyin ë path tënë raan thiin koor kam koc ya buöth, rin ye yen raan ya buöth, ka bä ariöpde dhiel yök.”

Joon aci koc tuöc tënë Jethu

(Lk 7:18-35)

11 ¹Wën ci Jethu wëlkä jal lek kocken ye buöth kathiaär ku rou, ke jiël ë ten bi la piöc ku le koc lek geeth Galilia yiic.

²Ee ninkä, tewën tö Joon raan koc muöc nhim yööt ke mac, ke piñ käk looi Jethu. Go koc abek, kocken ye buöth tuöc tënë ye bik la thiëc wet kënë. ³“Ye yin raan yi bi ben, aye raan det yen buk tiit?”

⁴Go Jethu beer, “Dhuökkë ku lekkë Joon, käk cäk piñ ku käk cäk tij. ⁵Cör aci ben daai ku aduany aci ya cath. Ku koc ci tuet aaci tuet jäl kegup. Ku miñ aci ya piñ ku koc ci thou aaci röt jot. Ku Wet Puöth Yam Nhialic alëk koc njön nyin. ⁶Raan mit guöp ë raan cie puöu ë rou wetdie yic!”

⁷Kaam wën jiël atuuc Joon, ke Jethu jam ku tët koc Joon, “Ye raan yindë yen ci wek la ror cii ceñ bäk la tij? Ye raan puol yic ye wel nhom ë path cimën ye yom aruöör wel nhom? Acie tede, acie yen kënë ler wek. ⁸Ye raan yindë yen lak tij? Ye mony ceñ aleth path? Anot cie tede, koc ceñ aleth dhëñ aa koc tö beei bäny yiic! ⁹Na cie këya, ke yeñö yen ler wek? Ye raan käk Nhialic tij? Ee yic, ku alek we, yeen adit tënë raan käk Nhialic tij. ¹⁰Yen Joon, yen ë raan ci wël göt ë rienke theer ëlä, ‘Yen abä atuönydie tuöc yinhom tuen, ku yeen abi dhël la guir tënë yi.’

¹¹“Ku wek aba lek yiny kënë, Joon raan koc muöc nhim aril, acin raan kuat koc ci dhiëth pinyhom dit tënë Joon. Ku raan koor bäany Nhialic yic adit tënë ye. ¹²Tewäär piöc Joon raan koc muöc nhim agut cit akölë, bäany Nhialic ala tuen, ku aye koc rec kök la riel them bik dhuök ciëen. ¹³Rin löñ Mothith, ku koc ke käk Nhialic tij ebën agut te yëet yen Joon, aake ye jam rin bäany Nhialic, ¹⁴ku na töu wepuöth bäk wetdie gam, ke yen Joon yen ë Elija wäär ci bende lek thäi. ¹⁵Pienkë te le wek yith!

¹⁶“Yeñö ba thönj kek riëc akölë? Aa cit mith ci kenhim mat laar yic leñ kegup, ye lueel ëlä,

¹⁷‘Yok aaci waak peth ye keek ket te looi ruäai ket,
ku wek aa këc dier!

Ku yok aaci käk ye keek looi thuöu yic thöñj,
ku wek aa këc dhiau!’

¹⁸“Rin Joon aci tuöl ku ëcie beei kuany yiic ke mith ku dëk, go raan ebën lueel, ‘Joon ala guöp jöñrac!’ ¹⁹Nawën bö Manh Raan ku ye mith ke koc ku dëk ke ke, gokë lueel, ‘Tienkë mony kënë! Yeen akok ku a dek määu, ku amääth kek koc ajuer kut ku koc la gup adumuööm!’ Ku luoi puöth Nhialic ë rot nyuöth käk ya looi yiic.”

Geeth këc luoi kârec puol thin

(Lk 10:13-15)

²⁰Tewën, go Jethu puöu dak ku nyieeny koc geeth ci yen käjuëc jän göi looi thin, rin këc kek luoi kârec puol. ²¹“Wek koc gen Koradhin! Ku Bethaida! Wek aa tiit kârac apei, rin käjuëc jän göi cäk tij ci looi geethkun yiic, ku ke ci looi Tire ku Thidon geeth wäär ceñ koc rec, nuöt koc ë geethkä aaci kepuöth dhuök ciëen theer ku pälkë luoi kârac! ²²Ku wek aa lek kënë, aköl luñdit, Nhialic abi koc Tire ku Thidon nuään! ²³Ku wek koc gen Kapernaum! Yakë tak lon bi we jat nhial? Wek abi cuat pan mac. Rin käk jän göi ci looi

10:332Tim 2:12 10:35-36Mai 7:6 10:38Mt 16:24; Mk 8:34; Lk 9:23

10:39Mt 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; 17:33; Jn 12:25 10:40Mk 9:37; Lk 9:48; 10:16; Jn 13:20 11:5Ith 35:5-6; 61:1

11:10Mal 3:1 11:12-13Lk 16:16 11:14Mal 4:5; Mt 17:10-13; Mk 9:11-13

11:21Ith 23:1-18; Edhe 26:1-28:26; Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhäk 9:2-4

wenyin cäk ke tiñ, ku ke cï looi Thodom, ñuöt acin kë cie rac agut emën! ²⁴ Ku aben lek we, kãñ aaciï yiic bi riel apeï tënë ke aköl luñdit, cimën te bi kek yiic ril thin tënë we!”

Bäk tënë ya bäk ben löñ

(Lk 10:21-22)

²⁵ Ku ë ten awën ke lueel Jethu, “Wä, Beny nhial ku piny! Yin aleec rin cï yin käk ca thiaan tënë koc ñic kãñ cï piöc, nyuöth koc kor këc piöc. ²⁶ Ee yic Wä, yen ë kën yï yuum puöu.

²⁷ “Këriëc ebën aci Wä gãm ya. Ku acin raan ñic Wënde, ee Wun ë rot, cimën cïn yen raan ñic Wun, ee Wënde ku koc cï Wënde loc bik ñic.

²⁸ “Bäk tënë ya ebën, wek koc cï jöt yiëth käthiek bäk ke yäac, wek aba col alöñ. ²⁹ Gamkë piöc die bäk yith ñic, rin yen aciï la ruathruath, yen alir puöu, ku wek aabi weikun pir. ³⁰ Rin piöc die aciï ril, apuol yic.”

Jethu aci kuc löñ aköl löñ koc Itharel

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

12 ¹ Nayon akäl tök ë ninkä, Jethu ë cath kek koccken ye buöth, ke kuany dhël yic kam dum aköl löñ. Ku koccken ye buöth aake nek cok, gokë rap lek cam dhoñ. ² Nawën tiñ koc akut Parathi, gokë Jethu thiëc, “Tiñ, kocckun yï buöth aa loi kë cie looi aköl löñ!”

³ Go beer ku lueel, “Kecckë kë cï Debit looi theer kañ kueen, wäär nek cok ye ke koccken cath kek ye? ⁴ Aci ben la luañ Nhialic, ku ciem ayum yath cï tööu tënë Nhialic, kek kacke. Ayum këne ecii Debit lëu bi cam kek kacke, aa koc käk Nhialic looi kek aake ye cam ë röt. ⁵ Det aya, keckë kueen löñ Mothith yic lon aköl löñ thok ebën, koc käk Nhialic looi luañ Nhialic aa löñ aköl löñ dhoñ köu, ku aaciï ke ye nyieeny? ⁶ Ku Manh Raan jam kek we, adit tënë luañ Nhialic. ⁷ Na we cï wël cï göt theer deet yiic, lon kë wic Nhialic ë nhier ye koc röt nhiaar, aacie yök ye näk ye, ñuöt wek aa këc koc cïn awuöc cik looi nyieeny, ⁸ rin Manh Raan adit tënë aköl löñ.”

Jethu aci mony cï cin ruai kony

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Nayon aköl det ke Jethu jiël tënë awën ku ler ten amat koc Itharel, ¹⁰ ku mony cï cin ruai ë tö thin. Ku koc kök ke wic Jethu bik gaany kë cï wuöc, aake tö ten amat aya, gokë Jethu thiëc. “Ye löñda pëen bi raan kony aköl löñ?”

¹¹ Go Jethu beer, “Na la raan tök kamkun ë ten amäl tök, ku lööny yiith aköl löñ, ke cii biï bei yiith? ¹² Raan adit apeï tënë lei! Këya, löñda acie yo ye pëen buk raan cii kony aköl löñ.” ¹³ Ku lek mony wën cï cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth, go cin piath abi ciet ciin këc ruai. ¹⁴ Go Parathi jäl ten amat, ku lek mat te bi kek Jethu näk thin.

Jethu alony cï Nhialic loc

¹⁵ Go Jethu kë loikë ñic, ku jiël ten awën, go koc juëc buöth. Ku kony koc tuany bik pial, ¹⁶ ku thon ke apeï bik cii la lek koc kök, bi cii ñic. ¹⁷ Rin bi kë cï Ithaya lueel wätheer ëlä ë rienke yenhom tieeñ,

¹⁸ “Yen akin yen alonydien ca loc,
raan töñ yen nhiaar, mit
yen puöu tënë yeen.

Yen abi Weikie col alööny yeguöp,
ku abi gam ë yic lek thäi ebën.

¹⁹ Aciï bi ya göth ku reem koc nhüim wël cie yith,
aciï bi ya piñ röl ë dhöl yiic.

²⁰ Acin këthiin bi kañ tuöör nyin, cok
ayiny koc kor ka cii dhäl.

Acii bi kañ dhör yet te bi yienyde ñic,

²¹ ku abi wuööt ebën ñööth.”

Jethu aye yöök lön le yen guöp jöḡrac

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²² Nawën ke kóc kök biï mony cï cör tënë Jethu, ku ëcie jam aya rin tö jöḡrac yeguöp. Go Jethu kony, yet bi jam ku dæei. ²³ Go kóc awën tö thïn gäi ëbën ku thiëckë röt. “Nadë ke bi ya Manh Debit?” ²⁴ Nawën piḡ Parathï ë wet kënë, ke luelkë, “Yeen ë jakrec cuöp wei kóc gup, rin ye beny jakrec, cöl Beldhebul ye yiëk riel.”

²⁵ Go Jethu kë takkë ḡic ku lueel, “Pan yeyic tek ku thär kóc ë kamken, ë lac riääk. Ku na tek gen tök yeyic, ayï dhiënh tök ku tuumkë kenhüim ku therkë, ka puök. ²⁶ Na ye jöḡrac jöḡreec det cuöp wei, ka cï keyiic tek. Këya, lëu panden bi kööc kädë! ²⁷ Ku na ye riel Beldhebul yen ye yen jakrec cuöp wei, ke ye riel ḡa yen ye kockun yakë buoöth ke cuöp wei? Calkë ke aa lëk we yic. ²⁸ Ku na ye riel Wëi Nhialic yen ye yen jakrec cuöp wei, ke ḡieckë lön cï bääny Nhialic ben tënë we.

²⁹ “Acin raan lëu ye bi yön raan ril dhoḡ ku nyeei käkke, aköḡ raan ril kënë dom ku der, ku jöl käk tö baai nyaai.

³⁰ “Raan këc rot mät ya acie raandie, ku raan cüi ya kony bi kóc lek wet Nhialic, ee kóc thiöi. ³¹ Këya, wek aa lek yic lön nadë adumuööm ë kóc, ku kārāc yekë ke lueel, aa lëu bi ke päl piny. Ku kuat raan käreec lueel Wëi Nhialic guöp, acii bi päl piny tënë ye. ³² Ku na ye raan lueel wet rac Manh Raan guöp, ka pel piny. Ku raan ye lueel lön ye Wëi Nhialic jöḡrac, ka cüi kōḡ päl piny acin ëmën agut akölriëec ëbën.

³³ “Com tim tēpath bi miethke piath. Tedë ke com terac bi miethke reec. Këya, tim aye ḡic miethke. ³⁴ Wek mīth kāpieny, mīth kóc cie yith ye gam, lëukë bāk kēpath lueel, ke we ye jakrec ëmëndun? Rin kë ye thok lueel ë ben bei raan puöu. ³⁵ Raan path ë luui kāpath, rin kāpuoöth te yepuöu. Ku raan rac ë luui kārāc rin käreec tö yepuöu.

³⁶ “Alek we, raan ëbën abi thiëec aköl luḡdit ë wël rec cï lueel. ³⁷ Rin welku kek aabi yāth tēpath, ku aa kek aabi cöl atēm awuöc aköl luḡdit.”

Jethu acï kuc bi kënë jāḡ göi looi

(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸ Go kóc kök piöoc lööḡ ku Parathï lueel tënë ye, “Raan piöoc awicku ba kënë jāḡ göi looi buk tiḡ.” ³⁹ Go Jethu beer, “Aa kóc la gup anyon ku gam koor kek aa thiëc käk tiḡkë! Acin kën jāḡ göi bi nyuöth we, ee këwäär cï rot looi tënë Jona, raan kāk Nhialic tiḡ yen abi rot looi. ⁴⁰ Cīmën wäär cï Jona rëer akööl kadiäk ku wër kadiäk recdit apei yic, ke Manh Raan aya abi rëer nin kadiäk ë raḡ yic. ⁴¹ Aköl luḡdit kóc gen Ninibe, aabi we gök rin cï kek kepuöth waar ku pälkë luoi kārāc wäär cï Jona ke lek. Ku alek we, yen jam kënë, yen adit tënë Jona! ⁴² Tiḡdit ë beny wäär jiël pan Athia bi la Jeruthalem, abi we gök aköl luḡdit rin cï yen jäl temec apei bi wël puoöth benyḡaknhom Tholomon la piḡ, ku yen jam, yen adit tënë Tholomon!

⁴³ “Te cï jöḡrac jäl raan guöp, ee piny yööp tedet bi yen löḡ thïn. Na cüi yök, ⁴⁴ ke lueel, ‘Yen abi dhuk tewäär jiël yen thïn.’ Këya, ke dhuk ku yök ten bi yen rëer thïn ke cïn raan tö thïn, ku acï guir. ⁴⁵ Ku dhuk, ku le ben kek jakrec apei kök kadhorou wär ye, bik ben ceḡ baai. Ku pir ë raan kënë ë jäl reec apei tënë pirden tueḡ. Yen ë ten ben rot luöoi thïn aya tënë kuat akölë.”

Man Jethu ku wämāthakën aaci Jethu nyaai

(Mk 3:31-35; Lk 8:19-21)

⁴⁶ Jethu ee ḡot jam kek kóc tewën yëet man kek wämāthakën. Ku këeckë ayeer, ku thiëckë bik jam kek ye. ⁴⁷ Go raan tök kam kóc awën lëk ye, “Moor ku wämāthakui aa kääc ayeer, ku awickë bik jam kek yi.”

⁴⁸ Go Jethu beer, “Yeḡa ë ma? Ku ye yiḡa paan ë ma?” ⁴⁹ Ku nyooth kocken ye buoöth ku lueel, “Kockä! Kek aa ma ku wämāthakäi! ⁵⁰ Kuat raan ë wet Wä tö nhial looi yen ë wämääth, ku nyankäi, ku ma.”

Kääḡ dom path ku dom rac

(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

13 ¹ Ku aköl töḡ awën, ke Jethu jiël baai ku ler wär Galilia yōu ku nyuuc, ku piöoc. ² Ku gööm kóc juëc apei, go la riäi yic ku nyuuc thïn, ku kääc thän awën ë piü thook ayeer. ³ Ku jöl Jethu keḡ aa lueel bi yen kóc piöoc kajuëc.

12:24Mt 9:34; 10:25 12:30Mk 9:40 12:32Lk 12:10 12:33Mt 7:20; Lk 6:44

12:34Mt 3:7; 23:33; 15:18; Lk 3:7; 6:45 12:38Mt 16:1; Mk 8:11; Lk 11:16 12:39Mt 16:4; Mk 8:12 12:40Jona 1:17

12:41Jona 3:5 12:421Bḡ 10:1-10; 2Lëk 9:1-12 13:2Lk 5:1-3

Ku lëk ke, “Raan puör ëci la dom bi la pur. ⁴Tewën yen rap weer dom, ke köth abek lööny dhël yic. Go diet ben ku tetkë ke. ⁵Ku lööny köth kök alél nom, te koor tiop thïn. Gokë guo cil rin tiop ëci dît thïn. ⁶Nawën la aköl ruel apeï ke rap awën yuom, ku rieukë rin këc meiken yet piny. ⁷Ku lööny köth abek te ye yuöt lac dît thïn, nawën la yuöt dît ke näk rap. ⁸Ku lööny köth kök ë tiom path yic, ku lokkë apath, kök ke dît nhïim ku kök ke thöön röt ku kök ke thoi nhïim!”

⁹Ku wit Jethu wetde ëlä, “Piejkë te le wek yith!”

Wet thööth ë kääñ

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

¹⁰Nawën ke kocken ye buoöth bö tënë ye ku thiëkkë, “Yeñö ye yin jam ë waal tënë ke?”

¹¹Go dhuk nom ku lueel, “Ñieec käk bääny Nhialic aci gam we ku akëc gam ke. ¹²Rin raan la kädän abi ben muoc bi kärke juëc apeï, ku raan cïn kädän, ke këthiin ye tak lon tö yen tënë ye, abi nyaai aya. ¹³Kënë ye yen jam waal tënë ke, rin keek aa daai ku acin kë yekë tiñ, aa piñ ku aa cïn kë yekë piñ, tedë ke detkë yic.

¹⁴Këya, wet ci Ithaya raan käk Nhialic tiñ lueel wätheer ë rienken ëlä atiñ yenhom,

‘Na cok alon ye kockä wet piñ

ku benkë piñ, ka cik bi deet yic,

na cok alon ye kockä daai, ku

cockë keek ka ciï kän bi tiñ,

¹⁵rin ci kek kepuöth wel wei,

ku aaci keyith cuök bik ciï ye piñ

ku niinkë kenyin.

Na këckë looi këya,

ñuöt aa daai ku piñkë,

ku detkë kän yiic,

ku ñuöt aaci röt thön Nhialic, ku kony keek.’

¹⁶“Ku wekkä, wek aa mit gup, rin wek aa daai ku piejkë. ¹⁷Ku alek we, aci koc juëc käk Nhialic tiñ, ku koc path ñic Nhialic wic bik tiñ käk yakë tiñ, ku aa këckë tiñ, acik wic bik piñ käk yakë piñ, ku aa këckë piñ.”

Jethu aci kääñ raan ë puör teet yiic

(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

¹⁸Go Jethu lueel, “Ëmën piejkë te teet yen kääñ këne yic thïn. ¹⁹Koc ë wet bääny Nhialic piñ ku cik det yic, aa cit köth ci lööny dhël yic. Jöñrac ë ben ku nyëi wet awën kepuöth. ²⁰Köth ci lööny alél nom aa cit koc wet Nhialic gam nyin yic ku mitkë puöth. ²¹Ku aacie kepuöth ye deet, aa löñ Nhialic guo wai wei te looi aliäap rot, ku te nek ke rin wet Nhialic. ²²Köth ci lööny te ye yuöt lac dît thïn, aa cit koc ë wet Nhialic piñ, ku käjuëc ke diir rin pir pinynhom, ku nhier jieek aa ben thïn, ku reckë löñ Nhialic kepuöth. ²³Ku köth ci puur tiom path yic, aa cit koc ë wet Nhialic piñ ku detkë yic apath, ku käjuëc aye yök tënë ke, cimën rap ci ñieec luok ke dît nhïim, ku rap kök thöön kenhïim ku kök ke thoi nhïim.”

Kääñ yuöt ci cil dom yic

²⁴Ku ben Jethu ke lek kääñ det, “Bääny Nhialic acit raan ci köth path com duomde. ²⁵Nayon aköu ke raan ëbën nin, ke raan aterde bö ku weer abaar rap cok ku jiël. ²⁶Nawën la rap cil ke abaar cil aya. ²⁷Go raan lui dom yic ben tënë wun dom ku lueel, ‘Beny, wäär pur yin, cie rap path kek ca weer dom yic? Na ye këya ka abaar këne cil këde dom yic?’ ²⁸Go beer, ‘Ee raan man ya yen aci këne looi,’ Go raan ë luoi lueel, ‘Wic buk abaar nyuän wei dom yic?’ ²⁹Go wun dom beer, acie tedë, ‘Rin te nyuen yin abaar, ke yin amet rap wei ke ke. ³⁰Cöl rap ku abaar aa dît kedhie agut te bi kek luok, ku aba lek koc tëm ëlä, kanjë abaar nyuön ku duötkë ke bi ke yoot, ku jalkë rap tem ku täaukë ke kändie yic.’ ”

Kääñ kau koor nyin ye tiemde dît apeï

(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

³¹Ku benke lek kääñ det ëlä, “Bääny Nhialic acit kau koor nyin ci raan com duomde. ³²Yeen akoor nyin apeï kam köth ëbën. Ku na le dît ka wär tiim ëbën, ee la nhial ke loi kerdit apeï abi diet yöotken aa yik thïn.”

³³ Ku ben lueel, “Bääny Nhialic acit luou ci tik puor ayumdit tet yic, na lä ke piäär ebën.” ³⁴ Këya, Jethu ë ye keñ lueel ku bi yen koc lek welke ebën, acin kë ye lueel ke ci kääñ thöth. ³⁵ Ee ye looi këya rin bi wet ci raan käk Nhialic tiñ lueel theer yenhom tieñ,

“Yen abi jam keñ tënë week,
bi yen ke käk kuc tewäär ciek nhial ku piny teet yiic.”

Jethu aci kääñ yuööt teet yic

³⁶ Go Jethu koc nyään ayeer ku ler yöt, go kocken ye buoöth ben tënë ye ku luelkë, “Tet yo kääñ abaar yic.”

³⁷ Go beer, “Raan ë puor ci köth path weer dom, ee Manh Raan. ³⁸ Dom ë pinyinhom, ku köth path aa koc ñic Nhialic, ye bääny Nhialic këden, ku abaar aa koc ë jakrec, ³⁹ ku raan ca abaar mat dom yic ë jorrac. Ku tēmtēm ë thök ë piny, ku koc tēm atuuc Nhialic. ⁴⁰ Këya, cimën ye abaar nyuän wei dom yic ku yot, yen abi ya tede aköl thöök piny. ⁴¹ Manh Raan aba atuuc Nhialic tooc, ku aabi koc rec ë koc yäth kārāc yiic, ku koc luui kārāc tet bei koc path yiic, ⁴² ku cuet ke many dep ci löklök apei, bi kek aa dhiau thin ke ñeny kelec akölrüec ebën. ⁴³ Ku koc path aabi ruel cimën aköl bääny Wunden yic nhial.”

Ku wit löñde ëlä, “Pieñkë te le wek yith!”

Kääñ ë jisek ci thiaan dom yic

⁴⁴ Ku thöth Jethu kääñ det ëlä, “Bääny Nhialic acit jisek ci wec piny dom yic. Go raandä yök ku nyieei ku ben thiaan ku jiël ke ci puou miet apei, ku le kärke yaac ebën, ku yöc dom wën, rin nhieer yen jisek këne apei.”

⁴⁵ Ku ben Jethu lueel, “Bääny Nhialic acit raan yöc, wic kápath apei, ⁴⁶ nawën yök ketöön path apei ke la kärke yaac wei ebën ku yöc këne awën.”

Kääñ buon ë rec dom ebën

⁴⁷ “Bääny Nhialic aya, acit buon ci cuat wüir ku dom kuat ë rec ebën. ⁴⁸ Te ci yen thiän, ke miit amei agör nhom ku nyuuckë bik rec kuany yiic, ku tēukë rec path gac yic, ku cuetkë rec ci path wei. ⁴⁹ Kënë, yen ë te bi yen rot luou thin aköldä thöök piny. Atuuc Nhialic aabi tuöl ku kuënykë koc rec bei ë koc yiic, ⁵⁰ ku cuetkë ke pan mac te bi kek dhiau thin ke ñeny kelec akölrüec ebën.”

Wet thöök wël

⁵¹ Ku thiëc Jethu ke, “Cäk wëlkä deet yiic apath?” Gokë gam. ⁵² Go lek ke, “Na ye këya, ke raan piöoc ë löön ci piöoc käk bääny Nhialic, acit raan baai kärke yam ku kättheer beei ayeer ebën paande.”

Koc Nadharet aa këc Jethu gam

(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³ Wën ci Jethu thök luel ë keñkä, ke jiël, ⁵⁴ ku dhuk genden. Ku piöoc koc ten amat, piöoc ci koc ke tö thin ben göi ebën ku luelkë, “Ci mony këne kãñ ben aa ñic nen, ku yök riel ë yen käk jãñ göi looi tenen? ⁵⁵ Kënë, cie wën raan dhie ë guan? Ku man cie tiñ dhie col Maria, ku yeen cie menh ë Jemith ku Jothep ku Thaimon ku Judath? ⁵⁶ Ku nyierakën aya, cik töu ë ten kek yo? Yök kärke ebën tenen?” ⁵⁷ Ku kueeckë ë ye.

Go Jethu lueel tënë ke, “Raan ci Nhialic lööny yeguöp aye baai ebën theek, ka koc genden ku koc ruääi kek ye, kek aacie ye ye theek.” ⁵⁸ Ku akëc kãjuëc jãñ göi looi tenë rin cin kek gam.

Nääk ë Joon raan koc muoc nhüm

(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

14 ¹ Tewën ke benyñaknhom Antipäth Yërot, beny Galilia ëci wet ci Jethu ñic apei piñ. ² Go lek banyken luk, “Kënë ë Joon raan koc muoc nhüm guöp, yen aci ben pir. Ee yen le yen riel yen kärke looi.”

³ Antipäth Yërot ëci Joon col adom ku rek ku mac, rin wet Yërodia tiñ Pilipo wämënh ci rum bi ya tieñde. ⁴ Rin ci Joon ye lek ye ëlä, “Acii path ba tiñ wamuuth rum ke pir!” ⁵ Go Antipäth Yërot wic bi Joon nöc, ku ë riöc koc Itharel, rin ñic kek Joon ke ye raan käk Nhialic tiñ.

⁶ Nawën aköl yan dhiëth Antipäth Yërot, ke nyan Yërodia diër koc nhüm, abi Antipäth Yërot puou miet apei, ⁷ ku kuëñ lon bi yen ye gam kuat këden bi wic!

⁸ Go lek ye te cit te ci man ye than thin, “Yiëk ya nhom Joon ëmën ke ci täau aduök yic!”

⁹ Kënë ëci beny rac puðu, ku rin cı yen kuëñj ë jööl nhıim, acı gam bı nhom Joon gäm ye. ¹⁰ Ku cöl Joon ala tök yeth tewën mec yen thın. ¹¹ Ku bıı nhom ke cı tääu aduök yic, ku gem nya ku le gäm man. ¹² Go kıc Joon buoöth ben ku nyeeikë guäpde, ku lek tööu, ku lek lek Jethu.

Jethu acı miëth koor juak bı kıc juëc cam

(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³ Wën piñ Jethu kë cı rot looi, go jäl ë riäi bı la tede ë rot. Ku tewën piñ kıc ë këne, ke jiël geethken yiic kecök ku buoöthkë. ¹⁴ Nawën keec Jethu piny ë riäi yic, ke tiñ kıc juëc apeı, go yic ñeer ë ke, ku kony kocken tuany.

¹⁵ Nawën col piny, ke kocken ye buoöth bö tënë ye ku luelkë, “Piny acı cuöl, ku ten ë ror cın kë kuany thın. Cöl kıc aa thiëi bık la beei yiic ku bık röt la yöc miëthden.”

¹⁶ Go Jethu beer, “Acın te bı kek jäl, na le miëth ke gämke ke!”

¹⁷ Gokë beer, “Käk mukku ëbën, aa ayuöp kadhiëc ku rec karou.”

¹⁸ Go Jethu lueel, “Beëikë ke ten tënë ya.” ¹⁹ Ku yöök kıc bık nyuc ë noon nhom, ku lööm ayuöp awën kadhiëc ku rec karou, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku beny ayuöp yiic, ku gem ke kocken ye buoöth bık ke tek agut rec, tënë thän awën. ²⁰ Ku mıthkë ëbën abı miëth ke göök, ku jöl kocken ye buoöth awuthueei ayuöp ku rec cı döñ piny, kuany gäac kathiäär ku rou. ²¹ Kıc ke cı mıth ëbën, röör röt aake ye tiim kadhiëc.

Jethu acath piü nhıim

(Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)

²² Ku kaam awën ke Jethu yöök kocken ye buoöth bık la riäi yic, ku lek tueñ yenhom agör aloñtui, ku cöl thei ajiël. ²³ Wën cı yen kıc cöl athiei, ke la gõt nhom ë rot bı la röök. Nawën la thei ben, ke Jethu ë reer ë tæen yetök, ²⁴ ku riäi ke cı yet temec, ke ciı cath apath rin lor yen yom nhom.

²⁵ Nawën beek piny ke Jethu bö tënë ke ke cath piü nhıim. ²⁶ Nawën tiñ kocken ye buoöth ke cath piü nhıim gokë riöc apeı, ku luelkë, “Atım raan cı thou,” ku dhieukë rin cı kek riöc.

²⁷ Ku kaam awën ke lek Jethu ke, “Deetkë wepuöth, ee yen Jethu, Duökkë riöc!”

²⁸ Go Pıter lueel, “Beny, na ye yı ayic, ke yı yık ya riel ba la tënë yı, ya cath piü nhıim.”

²⁹ Go Jethu lueel, “Bäär!” Go Pıter ben bei riäi yic, ku cieth piü nhıim ke la tënë Jethu. ³⁰ Ku wën tiñ yen yom ke biök apeı, go riöc ku duër diir, go dhiau, “Luäk ya Beny!”

³¹ Go Jethu döm nyin yic ku lueel, “Yın raan la gam koor, yeñö diu yın?”

³² Ku wën le kek riäi yic, ke yom kääc. ³³ Go atuuc ke tö riäi yic Jethu door ku luelkë, “Yın ë Manh Nhialic alanden.”

Jethu acı kıc tuany Jenetharet kony

(Mk 6:53-56)

³⁴ Gokë wär teem ku lek Jenetharet. ³⁵ Nawën ñic kıc Jenetharet Jethu, gokë kıc thiääk ke ke lek, ku yethkë kıc tuany ëbën tënë ye. ³⁶ Ku läñkë bık goot, cök alanhde thok ë path, ku kuat raan cı ye goot ëbën ee pial.

Jethu acı cieñj kök wärkuan diit dhöl yic

(Mk 7:1-13)

15 ¹ Go Parathi ku kıc piöc ë cieñj kıc Itharel bö Jeruthalem la tënë Jethu ku thiëckë, ² “Yeñö ye köckun yı buoöth cieñj theer wärkuan diit dhöl yic? Keek aacie kecin ë löök tueñ te mıth kek!”

³ Go Jethu beer, “Ku yeñö ye wek kuc löñ ë Nhialic, ku yakë buoöth yic ë cieñjdun theer? ⁴ Rin acı Nhialic lueel, ‘Thek wuur ku moor, ku raan wun ku man jääm guöp käreec ka dhil nök bı thou.’ ⁵ Ku ayakë lueel aya lön na la raan kën bı yen wun ku man kony, ku lueel, ‘Acın te kuöny we, rin kë muök këne ë kën ë Nhialic,’ ⁶ ka këc wun ku man theek. Yen ë te ye wek wet Nhialic dhäl yic thın, ku ye cieñjdun theer yen biathkë yic. ⁷ Awëñj kui, Ithaya acı yic lueel ë rienkun wäär lueel yen wet ëlä!”

⁸ ‘Köckä, aa ya leec kethook ku aliu kepuöth.

⁹ Keek aa ya door ku acie duöör ë yic,

rin keek aa kıc piöc lööñ cieñj raan ciet ke ye lööñkie!’ ”

¹⁰ Go Jethu kıc juëc ben cuöl ku lek ke, “Pieñkë wetdie wedhie ku detkë yic. ¹¹ Acie kë ye raan cam, yen ye cöl aye raan rac, aa käk ye tak ku käk ye lueel, ku käk ye looi kek aaye cöl aye raan rac.”

¹²Nawën ke kacken ye buoöth bö tēnē ye ku luelkē, “Ŋic lōn cī Parathī puöth riääk wēn piñ kek kē ca lueel?”

¹³Go beer, “Kuat raan cīi wet Wä tō nhial loi, acīi pīr akōlriēec ēbēn bī yök. ¹⁴Duökkē diēer ē ke! Aa cīt cōör thel röt, ku na thel cōr, cōr det, ka lööny adhuöm yic kedhie.”

¹⁵Nawën cī löñde wit, ke thiēec Pīter, “Tet yo kääñ kēnē yic.”

¹⁶Go Jethu lek ke, “Cäk käng ye deet yiic aya? ¹⁷Cäk ye tiñ lōn kē ye raan cam acie la yepuöu, ee la yeyäc ku le ben bei? ¹⁸Ku käk ye raan lueel aa ben bei yepuöu, ku aa kek raan cōl ala guöp adumuööm. ¹⁹Rin puöu yen aye käreec ye raan looi ben bei thīn, cīmēn bal ku näk raan ē path ku kōr ē diää, ku cuēer ku jam lueth.

²⁰Käkkä kek aa raan cōl aloi käreec. Ku miēth ye raan mīth ke kēc yecin loök acie adumuööm.”

Tiñ cī gam lōn bī Jethu nyaande kony

(Mk 7:24-30)

²¹Ku jōl Jethu jāl ku ler wun det tethiääk kek Tire ku Thidon. ²²Go tiñ wun Kanaan ciēñ ē tenē ben tēnē ye ku leñ, “Beny, wēn Debit, kony ya! Nyaandie acī jōñrac la yeguöp, ku yeen adhel apei.”

²³Go Jethu wetde cīi bēer. Go atuöocke ben tēnē ye ku läñkē, “Gäm kē wīc ku cōl ajiēl! Abuöth yo ke rēem yonhiim tetheer awēn!”

²⁴Go Jethu beer, “Yēn acī tuöoc tēnē kōc Itharel kuc Nhialic kepec.”

²⁵Kaam wēn ke tik bö ku cuet rot piny yecök ku leñ, “Kony ya Beny.”

²⁶Go Jethu beer, “Acīi path bī miēth ē mīth gäm jök.”

²⁷Go beer, “Ee yic Beny, ku jök rēer te mīth kōc thīn awuthueei cī lööny piny kuany aya.”

²⁸Go Jethu lek ye. “Yin ee tiñ la gam dīt apei. Kē wīc abī looi tēnē yī.” Ku kaam thiin awēn ke nyaande pel kēdāñ piny.

Jethu acī kōc juēc tuany kony

²⁹Go Jethu jāl ē tenē ke kuany wār Galilia kōu. Nawën ke la got nhom ku nyuuc. ³⁰Go kōc juēc kacken tuany beei tēnē ye, kōc cī ŋōl ku cōör ku kōc cī ruai ē rōc piiny, ku miñ cie jam ku kōc juēc kōk. Ku nyuuckē ke yelööm, goke kony bīk pial. ³¹Go thān awēn gāi wēn tiñ kek miñ ke jam, ku aduany ke cī la cök, ku ŋōl ke cath path ku cōr ke daai, ku leckē Nhialic Itharel.

Jethu acī raan tiim kañuan cōl aa kueth

(Mk 8:1-10)

³²Ku cōl Jethu kacken ye buoöth ku lueel, “Yēn acī guöp ŋōñ, rin kōckä aaci rēer kek yēn nīn kadiäk ēmēn, ku acīn kē camkē. Ku acā wīc ba ke cōl ajiēl ke nek cōk, tēdē ka la wīik dhēl yic.”

³³Go kacken ye buoöth lek ye, “Ye tenen bī yök miēth yök thīn roor ē ten bī kōc juēcä cam?” ³⁴Go Jethu ke thiēec, “Lak ayuöp kadē?” Gokē lueel, “Aa dhorou ku rec thii lik.”

³⁵Go lek thān awēn bīk nyuc piiny. ³⁶Ku lööm ayuöp awēn kadhrou ku rec thii awēn, ku rōök Nhialic ku beny keyiic, ku gem ke kacken ye buoöth bīk ke tek kōc. ³⁷Ku jōlkē mīth ēbēn bīk kueth. Ku kueny kōc Jethu buoöth awuthueei ayuöp cī dōñ piny gāac kadhrou. ³⁸Kōc ke cī mīth, rōör ē röt aake ye tiim kañuan, ke diää, ku mīth kēc mat thīn. ³⁹Ku jōl Jethu kōc cōl ajiēl, ku ler riäi yic ku ler wun cōl Magadan.

Jethu acī kuc bī kēnē jāñ göi looi

(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

16¹Tewën ke Parathī ku Thaduthī bö tēnē Jethu, ku wickē bīk deep ē wet, ku yöökkē bī kēnē jāñ göi looi, bī nyuöth ke lōn ye Nhialic welke gam. ²Go Jethu beer, “Ayakē lueel te lööny akōl piny. Abā aliir path beei, akōl acī nyaany looi.” ³Ku na ye nhiäknhiäk ka luelkē, Abī tueny akölē, rin acī piny dōm bī la dīl ku looi luää. Wek aa kē bī rot looi ŋic te tiñ wek kääkäh nhial, ku wek aacie käk loi röt ēmēn ye ŋic! ⁴Aa kōc la gup anyon ku gam koor kek aa thiēc kē tiñkē. Acīn kēn jāñ göi bī nyuöth we, ee kēwäär cī rot looi tēnē Jona. Ku nyiēñ ke piny ku jiēl.

Duökkë ye tak cimen Parathî ku Thaduthî

(Mk 8:14-21)

⁵ Kaam wën yeet kek wär alon̄tui, ke tek kocken ye buōoth lon cî kek nhîim mäǟr bik miëth cîi muk. ⁶ Go Jethu lek ke, “Tiëerkë nhîim, ku tietkë röt bäk cîi nhiam cimen Parathî ku Thaduthî, nhiaamden ke cöl ago puöör cimen ayum cî yiëk yic luu.”

⁷ Gokë jam ë kamken, “Ee yo yöök këlä, rin cîn yen ayuöp cuk beei.”

⁸ Go Jethu kë takkë guo ñic ku lëk ke, “Wek koc koor gamdun! Yeñö ye wek dieer lon cîn wek miëth? ñot we cie kån ye deet? ⁹ Cäk lëu ku bäk tak yen tewäär kueth ayuöp kadhiëc röör tiim kadhiëc, ku gääcdit cî ben thiän awuthueei cî döñ piny? ¹⁰ Ku jöl aa yuöp kadhorou wäär cî röör tiim kañuan cam bik kueth, ku gääc thiän awuthueei cäk ben kuany? ¹¹ Yeñö këc wek ye deet yic, lon yen a ya cîi jam tënë we rin ayuöp? Kë ca lueel akîn, aben ber yic, tietkë röt bäk cîi nhiam cimen Parathî ku Thaduthî!”

¹² Go atuöocke jäl deet yic, lon acîi Jethu lëk ke bik röt tiit lon dhie ye tääu ayup yic bi puöör, ee lon bi kek röt tiit piöoc rëec Parathî ku Thaduthî.

Piter aci Jethu ñic

(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

¹³ Wën cî Jethu yet Cetharia tö Pilipi, ke thiëc kocken ye buōoth ëlä, “Ye jån tak ye Manh Raan ña?”

¹⁴ Gokë beer, “Ayekë lueel lon ye yen Joon raan koc muöoc nhîim, ku lueel koc kök lon ye yen Elija, ku aye koc kök lueel lon ye yen Jeremia, tedë ke ye raan tön̄ kam koc käk Nhialic tñj.”

¹⁵ Goke thiëc, “Na week, yakë tak lon ye yen ña?” ¹⁶ Go Piter beer, “Yin ë Raan cîi loc ku döc, Manh Nhialic pîr.”

¹⁷ Go Jethu lueel, “Yin aci Nhialic döc wën Jona, rin yic kënë ëcîi tak ë rot, ee Wä tö nhial yen anyuth ye yî ba lueel këya. ¹⁸ Ku alek yî ëmën. Yin acöl Piter, ku wetde yic, alal, ku alal kënë nom yen bi luandie buth thîn, ku acîi riel ë jöñrac bi lëu bi thuör piny. ¹⁹ Ku yin aba gäm riel bäany pan Nhialic, kë cîi bi päl piny pinynhom acîi bi puöl nhial, ku kë ba puöl pinynhom abi puöl nhial aya.”

²⁰ Ku yöök kocken ye buōoth bik cîi lëk raan det, lon ye yen Raan cîi loc ku döc.

Jethu ë jam Areamde ku Thuonde

(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)

²¹ Ku jöl Jethu wet agai yic tënë kocken ye buōoth, “Yen abi dhiel la Jeruthalem. Ku yen abi gum apei kocdit ë baai cin, ku koc käk Nhialic, ku koc piöoc lööñ cin aya. Ku yen abi nöc ba thou, ku na ye aköl ye nîn diäk ke yen abi ben pîr.”

²² Go Piter mieet wei koc yiic, ku döc bi cîi ye jam këlä, ku lueel, “Beny, acîi Nhialic bi puöl bi rot looi. Kënë acîi rot bi dhiel looi tënë yî!”

²³ Go Jethu yenhom wel ku lëk Piter, “Jäl yalööm jöñrac! Wic ba kë cîi Nhialic guiir rienkie waar yic. Käk ye tak aacie käk Nhialic aa wël raan ë path.”

²⁴ Ku jöl Jethu lek kocken ye buōoth, “Na ye raan wic bä buōoth, ka dhil nom mäǟr käpuōth bi yöc ë pierde yic pinynhom ë ten. Ku dhil puöu riel ku buōoth ya, cök alon wic koc kök ye bik nöc ë rienkie. ²⁵ Rin raan wic ye bi weike ë rot ñiec muk pinynhom ë ten, ka cîi pîr aköldä bi yöc, ku na ye raan mär weike ë rienkie, ku rin ë piöocdie ka bi weike muk akölrüëc ëbën. ²⁶ Yeñö bi raan yöc thîn, te jieek yen apei pinynhom ë ten ku mer weike? Tedë, ye këpiath nõc bi yöc bi yen weike waar? ²⁷ Rin aköl bi Manh Raan ben kek duaar ë Wun kek atuuc nhial, ke yeen abi raan ëbën yiëk ariöp thön̄ kek këden cî looi. ²⁸ Ku le tueñ ku lueel, wek aa lek yic, ala koc kök reer ë ten aacîi bi thou agut te bi kek Manh Raan tñj ke bö ke ye Benyñaknom.”

Jethu aci guäpde rot waan

(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

17 ¹ Nawën nîn kadätem cök, ke Jethu cöl Piter ku Jemith kek wämënh Joon, ku lek gon bär apei nom kepec. ² Tewën rëer kek, ke Jethu wañ rot, ku yer nyin cimen aköl, ku jöl aläthke yer apei bik la diardiar. ³ Kaam awën ke Mothith ku Elija tul, ku jieemkë kek Jethu. ⁴ Go Piter lek Jethu, “Beny, apath buk rëer ë ten. Na wic ke yen aloi duel kadiäk ë ten, töc kek yî, ku töc kek Mothith ku tön̄ det kek Elija.”

⁵ Kaam wën ɲot jieem yen, ke këcīt rur pat piny abī cien te yekē tɪŋ, ku piŋkē Nhialic ke jam ëlä, “Kënë ë Wëndien nhiaar, mit yen puðu tēnē ye piŋkē wetde.”

⁶ Nawën piŋ kōc Jethu buoθh wet kënë, gokē riöc apei ku wīkkē. ⁷ Go Jethu ben tēnē ke ku gōot ke ku lueel, “Jatkē rōt. Duökkē riöc.” ⁸ Nawën jōtkē kenyin, ke cīn raan det tɪŋkē, ke ye Jethu ë rot.

⁹ Tewën dhuk kek piny ë gōt nhom, ke lēk Jethu ke, “Duökkē kāk cāk tɪŋ lēk raan det yet akōl bī Manh Raan jōt raŋ yic.”

¹⁰ Go kōcken ye buoθh thiëc, “Yeŋö ye kōc piöc lööŋ kōc Itharel ye lueel, lōn ë yen Elija yen bī kaŋ ben tueŋ?”

¹¹ Go beer ëlä, “Ee yic Elija akōŋ ben rin bī yen dhël ben guir. ¹² Ku alek we lōn cī Elija ben theer, ku akēc kōckä ben ɲic ku luikē këden nhiarkē. Cīt ëmën aya, Manh Raan abik cōl arem apei.”

¹³ Go kōcken ye buoθh deet yic lōn nadē ka jam tēnē ke rin Joon raan kōc muöc nhūim.

Jethu acī dhōŋ la guöp jōŋrac kony

(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)

¹⁴ Nawën lek dhuk piny gōt nhom, ke yök kōc juëc ke tit ke. Go raan tök ben ku gut yenhiol piny Jethu nhom, ¹⁵ ku lueel, “Beny, kony manhdie. Ala guöp nok ku acī ye göök apei. Aye lac wiet mæec, tedē ke le wiet wīir. ¹⁶ Ku ë ca beei tēnē kōckun yī buoθh ku akëckē lēu bī pial.”

¹⁷ Go Jethu lek ke, “Wek kōc cie lac gam, yakē tak ba rëer kek we yet nen? Beei dhōŋ kënë tēnē ya.”

¹⁸ Nawën lek beei, ke Jethu rël jōŋrac, go jäl meth guöp, ku go pial nyin yic.

¹⁹ Nawën ke kōc Jethu buoθh bö tēnē ye ë rot ku thiëckē, “Yeŋö këc yok ye lēu buk jōŋ kënë cuöp wei?”

²⁰⁻²¹ Go lek ke, “Ee rin koor gamdun,” Ku le tueŋ ku lueel, “Na we la gam cōk kuur cīmën manh ɲaap koor nyin, ka lekkē ë gōn kënë, ‘Jälē ë ten!’ Ka lēu bī jäl. Acīn kë dhal we bāk cīi loi.” Ku lēk ke, “Jōŋ cīt kënë ë yen alēu ye ba cuöp wei, rin ye yen cool ë röök!”

Jethu acī ben jam ë Thuonde

(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²² Nayōn akäl tök, wën ɲoot kek Galilia, ke lēk Jethu ke, “Manh Raan abī thōn kōc, ²³ ku abik nōk, ku na akōl ye nin diäk, ka bī jōt raŋ yic.” Gokē puöth dak apei.

Ajuër luaŋ Nhialic

²⁴ Nawën cī Jethu kek atuöccke yet Kapernaum, ke kōc ë kut ajuër luaŋ Nhialic bö tēnē Pīter ku thiëckē, “Ye raandun piöc ajuër luaŋ Nhialic tääu piny?”

²⁵ Go Pīter beer, “Aye tääu piny.” Ku le yöt bī la lek Jethu. Go Jethu guo kaŋ wei ku thiëc, “Ye tak këdē Pīter? Yeŋa bäny pinynhom juer? Ye kōcken baai aye kōc thäi kōk?”

²⁶ Go Pīter beer, “Aa kōc ë thäi.” Go Jethu lueel, “Na ye këya ke kōc baai aacie ajuër ë tääu piny. ²⁷ Ku yen acuk wic buk kōckä rac puöth. Lōr wīir ku cuat bīdho, ku mīit rēc ba dōm tueŋ bei ku ɲam thok, ku yin abī wëu lēu ajuerdie ku ajuerdu yök thīn. Yäth ke tēnē ke ke ya ajuerda yodhie.”

Kōc Jethu buoθh aaci wet teer

(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

18 ¹ Kaam wën ke kōc Jethu buoθh bö tēnē ye ku thiëckē ëlä, “Yeŋa yen dīt apei kam kōc tō bääny pan Nhialic yic?”

² Go Jethu meth cōl, ku cōl akäac kenhūim, ³ ku lueel, “Wek alek yic, na cāk rōt war bāk ciet mīth kor, ke wek aaci bääny Nhialic bī kaŋ yök. ⁴ Këya raan rot dhuök piny bī ciet ë manh kënë yen adīt apei pan Nhialic. ⁵ Ku raan manh koor cīt manh kënë lor rienkie, acä lor.

Ba raan det thöc kërac yic

(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

⁶ “Na ye raan wëŋ menh tök kam ë mīthkä, ku bä maan ka ɲueen tēnē ë raan cīt kënë diet cī ruök yeth aleldīt tet, ku pik wīir bī mou. ⁷ Ye këreec yindē pinynhom ye kōc kōk kōc weŋ kërec yiic. Käkikä aabi rōt dhiel aa looi akōlakōl, ku bī yiēn dē tēnē kōc kākikä looi!

⁸“Ku na ye ciendu ayi cöökdu yi col aloi awuoc, ka tääm bei ku cuat ke wei. Rin anueen ba pir pir path ke yi ye nol, tenä te bi yin la cin karou ku cök karou ku cuet yi many dep yic akölrüec ebän. ⁹ Ku na ye nyiendu yi col aloi adumuööm, ke nuet bei ku cuat wei. Rin anueen ba pir yök ke yi la nyien tök, ten te bi yin la nyin karou, ku bi yi la cuat pan mac.

Kääñ amel ci mää

¹⁰“Duökkë them bäk mith thiikä bui. Alek we bäk ñic lon atuöocken nhial aa rää Wä lööm akölaköl pan Nhialic. ¹¹ Ku yen Manh Raan yen aci ben ba koc ci mää ben gam pir.

¹²“Lek ya yic. Na raan ala amääl buocot ku mär amäl tök ke ci thiärdhoñuan ku dhoñuan nyiëñ piny, ku le amäl kënë wic? ¹³ Ku na le yök ka mit puou apei, miet puou wär miet puou wäär tö amel kök thin. ¹⁴ Kälä aya, aci Wuurdun tö nhial nhial, bi menh tök kam ee mith thiikä mää.

Te looi wämuuth awuoc tënë yi

¹⁵“Na loi wämuuth awuoc tënë yi, ke yi la tënë ye ku lek kë ci wuöc tedun wepec. Na piñ wetdu, ke wek aaci döör. ¹⁶ Na ci wetdu piñ, ke yi col raan tök ayi koc karou ku dhuökkë tënë ye, ‘Rin bi awuoc ci looi tënë yi ñic koc karou ayi diak.’ ¹⁷ Na not kuc bi wetden ci piñ, ke lek akut, ku na kueec bi wet akut ci piñ aya, ke päl bi ciet raan thäi ku raan ajuer kut, koc kuc wet Nhialic.

¹⁸“Ku wek aa lek kënë, awuoc cak bi päl piny pinyhom, aci bi päl piny nhial, ku awuoc bäk päl piny ë ten abi päl piny nhial.

¹⁹“Ku aben lek we, na mät koc karou kamkun pinyhom ë ten, ku thiäckë kë wickë ka gem Wä tö nhial ke. ²⁰ Rin te ye koc karou ayi diak kenhim mat ë wetdie ke yen abi rää kamken.”

Kääñ aluañ cie wet ye päl piny

²¹ Nawën ke Piter bö tënë Jethu ku thiëc, “Beny, ya arak dö lëu bi yen wet päl piny tënë wämääth cá awuoc looi tënë ya? Ye arak dhorou?”

²² Go Jethu beer, “Alek yi, aca arak dhorou, ee thiärdhorou arak dhorou, ²³ rin bäany Nhialic aci benyñaknom wic ye bi kække kuen nyin kek aluakke. ²⁴ Kaam wën kuëen kek käñ nyin, ka aluañ tök ci wëu juéc apeidit muör bi tënë ye. ²⁵ Ku yen ë cin wëu cool yen wëu ci muör, go bänyde lueel bi yaac wei kek tieñde ku miethke ku kække ebän bi käny cool. ²⁶ Nawën piñ ë wet kënë ke läñ bänyde apei ku lueel ëlä, ‘Päl ya kaam thin koor, ku yen abi kakkä cool beny.’ ²⁷ Go benyñaknom te meem yen thin tiñ, ku pel känyde tënë ye ku col ajiel.

²⁸“Kaam wën le aluañ kënë ayeer, ke räm kek aluañ det rää kek baai kööny wëu reen lik. Go pac yeth ku yök bi wëuke cool nyin yic. ²⁹ Go löñ apei ku lueel, ‘Päl ya kaam ku yen abi wëuku cool!’ ³⁰ Go ci gam, ku col amac yet te bi yen wëuke cool. ³¹ Nawën tiñ aluek kök kë ci rot looi, ke riääk puöth apei ku lek tënë bänyden ku lëkkë këriëc ebän ci rot looi. ³² Go benyñaknom aluañ kënë col ku lueel, ‘Yin acin puou, yen aci wëu juéc käny ke tënë yi päl piny rin ci yin ya löñ. ³³ Ci lëu ba käny päl piny tënë raandun rää wek, cimën këwäär ca luöi yi?’ ³⁴ Ku wën ci yen puou riääk apei, ke col amac yet te bi yen käny cool ebän.” ³⁵ Ku wit Jethu wetde ëlä, “Yen ë te bi Wä tö nhial luöi we, te ci wek awuoc ye päl piny kamkun puou ebän.”

Jethu apiöoc wet ë liöi

(Mk 10:1-12)

19 ¹ Wën ci Jethu wet wic bi lueel thöl, go jäl Galilia ku ler Judia ku teem wär Jordan. ² Go koc juéc apei buocth, goke kony.

³ Go Parathi kök ben tënë ye, ku wickë bik deep ë wet ku thiäckë ëlä, “Ye löñda raan puöl bi tieñde liöi ë path?”

⁴ Go Jethu beer, “Käckë kañ kuen athöör yic lon wär ciek Aciäk koc wätheer, aaci cak moc ku tik. ⁵ Ku lueel, ‘Rin ë wet kënë yen abi raan wun ku man nyääñ piny ku le ker kek tieñde, ku keek karou aabi ya many tök.’ ⁶ Këya, aaci not ke ben aa rou, ee tök. Ku këya, na ci Nhialic ke puöl bi ya moc ku tik, ka cin raan päl nek ë kamken.”

⁷ Go Parathi ben thiëc, “Na ye këya, yeñö pel Mothith ye bi raan athör liöi göt ku pel tik?”

⁸ Go Jethu beer, “Mothith aci wärkuan dit puöl bik diäärken aa liöi rin aake cie yith ye lac gam. Ku ecie këya wätheer ciek koc. ⁹ Ku aba lek we emën, na ye mony liöi tieñde, ke këc wic mony det, ka ci kërac looi.”

¹⁰ Go kocken ye buoath lek ye ëlä, “Na ye yen ten ye kån röt luoi thin kam moc ku tik akan, ka njeen bi raan cii thiëk.”

¹¹ Go dhuök ke ku lueel, “Acie raan ëbën yen bi kë ca lueel gam, aa koc ye Nhialic kuony. ¹² Raan det aye dhiëeth ke ya aboi, na cok thiëk te le yen dit ka cii dhiëth, ku koc kök aaye roc bik cii dhiëth te cok kek thiëk. Ku koc kök aacie thiëk rin wic kek ye bik wet Nhialic yäth tuej. Këya, na ye raan gam ë wet kënë, ke gem ku piöc.”

Jethu adoc mith

(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³ Koc kök aake ci mith beei tënë Jethu bi ke ben dacc, go koc Jethu buoath koc läät. ¹⁴ Go Jethu lueel tënë ke, “Calkë mith aabö tënë ya, duökkë ke pën. Raan wic ye bi la pan Nhialic adhil gam cimën ee mith thiikä.”

¹⁵ Ku cöl mith yelööm ku teeu yecin kenhiim, ku dacc ke ku jiël.

Raan ajak

(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶ Go mony det kaan nhom ku thiëc ëlä, “Raan piöc ye këpiath nõ ba looi ba pir akölrüëc ëbën yök?”

¹⁷ Go Jethu beer, “Yeñö ye yin ya thiëc këpath ba looi? Ee Nhialic rot yen apath. Na wic ba pir akölrüëc ëbën yök, ke yi thek löñke.”

¹⁸ Go mony kënë Jethu ben thiëc ëlä, “Ye löñ nen?” Go Jethu beer, “Duk raan näk, duk tin raan det kor, duk cuëer, duk kuëñ wet ë lueth. ¹⁹ Thek wuur ku moor, ku nhia raan det cimën nhieer yin rot.”

²⁰ Go riënythii awën dhuök ye ku lueel ëlä, “Löñkä aaca muk nhiim ëbën. Ye kë nen ba ben looi?”

²¹ Go Jethu beer, “Na wic ba la cok tënë Nhialic, ke yi la ba kakku la yaac ëbën, ku gam wëu tënë koc nõñ, yin abi jieek la yök pan Nhialic, ku bäär buoath ya.”

²² Nawën piñ ë wëlkä ke meen, ku jiël ke ci puöu dak rin ë la käjuëc apei.

²³ Go Jethu yenhom wel kocken ye buoath ku lek ke, “Abi riel tënë raan ajak bi la pan Nhialic. ²⁴ Ku aben lek we, apuol yic bi thöröl bak with cok, tenë lon bi raan ajak la pan Nhialic.”

²⁵ Nawën piñ kocken ye buoath ë kënë, ke gei apei ku luelkë, “Na ye këya, ke yeña bi la pan Nhialic.”

²⁶ Go Jethu ke dot ku bëer, “Acii raan bi lëu ë rot, bi gam te këc Nhialic ye kony, rin Nhialic ë këriëc ëbën lëu, acin kë dhal ye.”

²⁷ Go Piter rot jot ku lueel, “Na yook, yok koc ci kakkua ëbën nyään piny ku buoathku yi, yeñö bi ya këda?”

²⁸ Go Jethu beer, “Wek alek kënë, te le kån röt waar, ke Manh Raan abi nyuc thönyde nhom ë diik yic pan Nhialic, ku week wathiäär ku rou, wek aabi nyuc thoc nhiim aya bak luñ kuat Itharel kathiäär ku rou looi.

²⁹ Ku kuat raan ci paande nyään wei kek paan ë man ku nyierakën, ku wun ku man ku miethke ku dum ë rienkie, abi käjuëc yök arak buoath, ku abi pir akölrüëc ëbën yök aya. ³⁰ Ku koc juëc tö tuej ëmën aabi dön ciëen, ku koc kök juëc tö ciëen aabi la tuej.”

Kään koc lui dom yic

20 ¹ Ku ben Jethu bäany Nhialic thöñ ëlä, “Raan dom ëci rial bi la wic koc bi duömde ben tem. ² Ku ciëk ariöp bi ya gam ke akäl tök, ku tooc ke dom. ³ Nawën tecit lunyluny ë yök, ke la te ye koc yoc thin, go koc kök tin thin ke käac ke cin kë loikë, ⁴ go lek ke ëlä, ‘Lak dom yic aya bak la tem, ku wek aaba yiëk ariöp thöñ ke luoidun.’ ⁵ Gokë la. Nawën aköl ciel yic, ku tään aköl aya, ke la ayeer ku le ben ke koc kök. ⁶ Nayon thëei ke la ayeer ku yök koc kök ke käac ë path go lek ke, ‘Yeñö rëer wek tewën aköl ke cin kë luikë?’ ⁷ Gokë lek ye ëlä, ‘Acin raan ci yo cöl buk la luui.’ Go lek ke bik la luui aya.

⁸ “Nayon thëei ke wun dom cöl raanden koc döm ku lueel, ‘Cöl koc luoi, ba ke döm wëuken, ku jok koc ë ke bö ciëen, bi jäl la thök koc wën anhiäk jok luoi ë rial.’ ⁹ Go koc ke bö luoi yic ciëen ben ku gem ke wëuken. ¹⁰ Nawën la koc ke jok luoi ë rial ben bi ke ben riop, ke takkë lon bi ke gam wëu juëc, ku keek aaci ben riop wëu cit wëu ci gam koc ke lök ben luoi yic ciëen.

¹¹ “Gokë wëu döm ke dak puöth, ku jiëemkë wun dom guöp ëlä, ¹² ‘Koc ke lök ben ciëen, cin luoi diit cik looi, aaca thöñ nhiim kek yo, yok koc ci luui aköl yic tewën anhiäk agut te col piny cit ëmën!’

¹³ “Go wet raan tök beer ëlä, ‘Mäthdie, yin acä jör, ciet yo ci te bi yen yi riap thin akäl tök cäk. ¹⁴ Döm ariöpdu ku jälë. Aca tak ba raan lök ben ciëen gam ariöp cit ariöpdu. ¹⁵ Cä la yic ba wëukie gam tecit te wiëc ye? Yeñö ye tieel yi döm te muoc yen koc?’ ”

¹⁶ Ku wit Jethu wetde ëlä, “Këya, kɔc tō ciëen aabi tō tueŋ ku kɔc tō tueŋ aabi tō ciëen.”

Jethu ajam ë Thuonde kën yic diäk

(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

¹⁷ Nayon aköl det ke Jethu cath kek kacken ye buoŋh ke la Jeruthalem, ke cɔol ke teden ë röt ku lëk ke, ¹⁸ “Ëmën yok aala Jeruthalem, ku Manh Raan abi la dɔm ku yeth kɔc käk Nhialic nhüim, ku kɔc piöoc ë lööŋ. Ku abik tem thou, ¹⁹ ku thönkë bäny kɔc cie kɔc Itharel bik läät ku thatkë ku pieetkë tim ci rüü kōu. Ku na ye nin kadiäk cök ka bi pır ku jöt bei ë raŋ yic.”

Man weet Dhubedi aci Jethu thiëc këden wïc

(Mk 10:35-45)

²⁰ Nawën ke man weet Dhubedi bö tënë Jethu kek wätke, ku gut yenhiaal piny ku thiëc bi luöi kë wïc.

²¹ Go Jethu thiëc, “Yeŋö wïc?” Go beer ëlä, “Te nyuuc yin thönydu nhom bääny Nhialic yic aköldä, ke yi tɔŋ yipuöu lon bi yin wetkien kë karou cɔl aa nyuc yilööm, raan tök köŋ cuëc ku raan det köŋ ë cam.”

²² Go Jethu dhuök ke ëlä, “Wek aakuc kë thiëckë, yen abi baŋ apei ë ninkä ku yen abi nöc. Leukë bäk gum cimëndie?” Gokë beer, “Alëuku.”

²³ Go Jethu lëk ke, “Na cökë we nöc ayic ka leukë bäk gum, ku acie yen la riel ba raan bi nyuc köŋdien cuëc ku köŋdien cam kuany. Thöckä aa käk kɔc ci Wä guiër ke.”

²⁴ Nawën le atuuc kök kathiäär piŋ, ke riääk puöth tënë weet Dhubedi. ²⁵ Go Jethu ke cɔol ku lëk ke, “Aŋieckë lon kɔc ci gam bik aa bäny kɔc cie kɔc Itharel aala riel kɔc nhüim, ku aciï path bäk ciet ke. ²⁶ Ku kënë aciï rot bi looi kamkun. Raan wïc ye bi ya raandit kamkun, adhil rot dhuök piny bi ya luui rin kɔc kök, ²⁷ ku na ye raan wïc ye bi ya beny wenhüim, ka dhil ya aluaŋdun. ²⁸ Cïmën Manh Raan aya akëc ben bi kɔc ben loony, aci ben bi kɔc ben kony, ku gem weike bi kɔc juëc waar thou yic.”

Jethu akony cöör karou bik daai

²⁹ Tewën jiël Jethu Jeriko kek kacken ye buoŋh, ke buoŋh kɔc juëc apei. ³⁰ Ku kɔc ci cɔr karou aake ræer ë dhël këc. Nawën piŋkë lon ci Jethu yëët, ke cöt röldit, “Beny, Wën Debit, kony yo!” ³¹ Go kɔc kök ke rel ku yöökkë ke bik biet. Gokë ɲot ke kiu apei, “Wën Debit! Kony yo.” ³² Go Jethu köoc ku cɔol ke, ku thiëc ke, “Yeŋö wieckë ba looi tënë we?” ³³ Gokë lëk ye, “Beny awicku buk ben daai.” ³⁴ Go Jethu gam, ku goot kenyin, gokë daai nyin yic ku buoŋhkë.

Jethu aci la Jeruthalem ke ciëm yai

(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

21 ¹ Tewën ci kek thiök kek Jeruthalem, ke bö Bethpeec tethiääk kek gɔn Olip, ke Jethu ëci kacken ye buoŋh karou tuoc tueŋ, ² ku lëk ke, “Lak bæei tō tueŋ yiic, ku wek aabä akaja yok ke mac ku manhde yelööm. Luonykë ke ku bæikë ke tënë ya. ³ Na le raan thiëc we ke luelkë, keek aa wïc Beny ku aabi dhuk ëmën.” ⁴ Kënë aci rot looi këya rin bi wet ci luel ëlä theer raan käk Nhialic tiŋ yenhom tieŋ,

⁵ “Lëk kɔc Itharel,

ëmën benyŋaknhom dun abö tënë week!

Alir puöu ee cath akaja, manh akaja.”

⁶ Go kɔc Jethu buoŋh la ku loikë cïmën ci Jethu ye lëk ke, ⁷ ku biikë akaja ke manhde ku kumkë keköth aläthken, ku nyuc Jethu manh akaja kōu. ⁸ Kɔc juëc aacä aläthken thieth dhël yic, ku kɔc kök aacä ayör tiim dhoŋ ku thiethkë ke dhël yic aya.

⁹ Go kɔc ke tō tueŋ yenhom ku kɔc ke buoŋh ye, yai looi ku yekë wak ëlä,

“Lecku wën Debit!

Beny dɔc raan bö rienku lecku Nhialic Madhɔl!”

¹⁰ Nawën yeet geeu Jeruthalem, ke kɔc gei apei ku yekë thiëc ëlä, “Yeŋa kënë?”

¹¹ Ke bæer kɔc ɲic ye ku luelkë, “Yen ë raan käk Nhialic tiŋ cɔl Jethu pan Nadharet, wun Galilia.”

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹² Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic, ku cop koc kån yaac ku koc yööc ayeer kal luanj Nhialic yic. Ku wel agen koc wëüu waar yiic piny, ku thöc koc yööc wei ë kuör. ¹³ Ku lëk ke,

“Acì göt ëlä athör theer wël Nhialic yiic,
‘Kal luanjdie aci looi bi ya ten ye koc wuöt ëbën rööc thïn,’
ku yen acäk wel bi ya ten cuer.”

¹⁴ Koc ci cor ku koc ci duany aake ci ben tënë ye kal yic luanj Nhialic, goke kony. ¹⁵ Koc dit käk Nhialic ku koc get lööj aake ci puöth dak tewën tij kek kãpuöth ci Jethu looi, ku wën ye mith ket kal yic luanj Nhialic ëlä, “Lecku Wën Debit.”

¹⁶ Ku luelkë tënë Jethu, “Ye kë lueel ë mithkä piñ?” Go beer, “Aya piñ. Ku keckë kënë kañ kueen,
‘Yin aci mith agut mith thii kor piöc bik læc la cök aa lueel.’ ”

¹⁷ Kaam wën ci Jethu wëlkä lueel, ke jiel geeu ku ler Bethani te ci yen bën anin thïn.

Jethu aci tim wak bi riau

(Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Nayon nhiäk, tewën dhuk kek geeu, Jethu ë nek cok. ¹⁹ Nawën tij tim cit ñaap dhël you, go la col bi yök ke ci luok, go yök ke ayör kepec. Go Jethu lueel, “Yin aci mith kañ ben tij atheer!” Ku nyin yic tewën ke tim riau.

²⁰ Tewën tij kocken ye buöth ë kënë, ke gei apei, ku thiëckë röt, “Yeñö ci tim kënë guo riau?”

²¹ Go Jethu beer, “Na gamkë ke cin diu, ka cie kë ca looi tënë ë tim kënë yen luokë ë rot, na cok a gon kënë yen yöökkë ëlä, ‘Jot rot ku cuat rot wiir,’ ka loi rot. ²² Ku na lak gam, ke keriëc ëbën yakë ke thiëc te rööc wek, aa yökkë.”

Bäny Itharel aa riel Jethu yööj yic

(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³ Go Jethu ben dhuk kal yic luanj Nhialic, ku tewën piöc yen, ke bänydit käk Nhialic ku koc baai bö tënë ye ku thiëckë ëlä, “Ee yin, ye riel nõ tö yiguöp ye yin luui këlä? Ku yeña yik yi ë riel kënë?”

²⁴ Go Jethu beer, “Wek aba thiëc wet tök aya, na beerkë apath, ke wek aba lek raan cã gam riel ye yen kãkkä looi. ²⁵ Lëkkë ya, Joon yök riel yen koc gam lökwëi tenen, ye tënë Nhialic aye rielde ë rot?”

Gokë guëk yic kamken ku luelkë, “Na luelku, ke yök tënë Nhialic, ka thiëc, ‘Aye nõ këc wek wetde gam?’ ²⁶ Ku na luelku, ‘Ke rielde ë rot,’ ke yok aa jöny ke rin ci raan ëbën ye gam.” ²⁷ Gokë dhuök Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lek ke, “Na ye këya, ke wek aacä lëk riel ye yen kãkkä looi.”

Käänj ci Jethu lueel rin mith karou

²⁸ Ku ben Jethu ke thiëc, “Yeñö yakë tak wet kënë yic? Monytui ë la dhäk karou. Go la tënë wëndit ku lëk ye, ‘Manhdie lor lui dom yic ya aköl.’ ²⁹ Go beer, ‘Yen aci la,’ nawën ke ben yenhom waar ku ler. ³⁰ Go ben la tënë wänden koor ku lëk wet awën ci kañ lek wëndit. Go gam ku cii la. ³¹ Yeña kamken karou ci kë wic wun looi?”

Gokë beer, “Ee wëndit.”

Go Jethu lek ke, “Koc ajuër kut ku adëjök ë töc kek kuat moc ë path, aa kek aabi röt kañ mat ë bäany Nhialic yic tënë we. ³² Rin Joon raan wäär koc muöc nhiiim ëci ben tënë we bi we nyuöth dhël ë yic, ku wek aa këc wetde gam. Nawën ke ye koc ajuër kut ku adëjök kek gam ye. Ku na cok awën ci wek kãkkä tij ke loi röt, ke wek aa këc wepuöth waar ku pälkë luoi kërec ku gamkë wetde.”

Jethu aci jam ë waal bi reec bäny nyuöth

(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Ku ben Jethu jam waal ku lueel tënë koc man ye ëlä, “Monytui ëci dom looi ku cum yic tiim luok ku rok. Ku wec te ye mith tiim guör thïn bik ya miök, ku looi kät. Ku jol dom riöp yic koc kök, ku le keny wun det. ³⁴ Nawën le te ci tiim luok thöj, ke tooc aluönyke tënë ke bik la gam abäkke. ³⁵ Go koc awën ci riöp dom yic aloony dom, ku thatkë aluöny tök, ku näkkë alony det ku biöökkë alony ye kek diäk aleel. ³⁶ Go

aloony juéc tēnē aloony tueṅ ben tooc, ku ṅot ke looikē ke tewäär. ³⁷ Nawēn ciēen ke wun dom jol wēnde tooc, ku tek lōn bī kek ye theek. ³⁸ Go kōc awēn cī riōp dom yic lueel kamken wēn tiṅ kek ye, ‘Kēnē ee manh raan la dom, bī kāṅ lōk thōn aköldä. Bäk näkku ku kākke aabī dōṅ ke ṅo.’ ³⁹ Gokē dōm ku thelkē ayeer dom yic ku näkkē.”

⁴⁰ Ku jol Jethu ke thiēec, “Na bö raan la dom ke loi ṅō tēnē ke?”

⁴¹ Gokē beer, “Abī kōckä nōk, ku riōp dom yic wei tēnē kōc bī ye ayiēk abākke te cī kāṅ luok.”

⁴² Ku lēk Jethu ke, “Kēckē wet cī göt athōr theer wēl Nhialic yic ēlä, kaṅ kueen?

‘Mēn wäär yen cī atēēt kuec yen aci ben a mēn ril apeī,

kēnē ē ye luoi Beny,

ayeku tiṅ ke path ku dhēēṅ ṅonyin!’ ”

⁴³ Ku la Jethu tueṅ ku lueel, “Kēya alēk we, bääny Nhialic abī nyaai tēnē we ku gem kōc wuōt kōk bī wetdie piṅ ku loikē. ⁴⁴ Ku raan bī löny alēl kēnē nhom, ka duōny bī ruōth, ku raan bī alēl kēnē lööny yenhom ka niōon yic.” ⁴⁵ Nawēn piṅ kōcdit kāk Nhialic ku kōc get lööṅ ē jam kēnē, ke ṅickē lōn jieem Jethu rienken, ⁴⁶ ku na cōk alōn wic kek ye bik dōm, ka ke cī riōc kōc juéc tō thīn ē Jethu tiṅ ke ye raan kāk Nhialic tiṅ.

Jethu aci bääny Nhialic thōṅ yan thiēek

(Lk 14:15-24)

22 ¹ Go Jethu ben jam tēnē ke ē waal ku lueel. ² “Bääny Nhialic ē duer thōṅ kek yan thiēek cī benyṅaknhom looi tēnē wēnde. ³ Ku tooc aluōnyke bī kōc cī cōol la lēk bik ben yai yic. Gokē kuec ku cik bö yēi. ⁴ Go aloony juéc ben tooc ku thōnke ēlä, ‘Lak, lēkkē kōc cī cōol lōn müith aaci thōk ē guiēr, muōr ku nyōk cuai aaci nōk, kēriēec ēbēn aci guir. Bäk yai yic!’ ⁵ Ku keek aake liu puōth thīn, ku puōkkē bī ṅek ala duōmde, ku la raandä luōide yic. ⁶ Ku dōm kōc kōk aloony benyṅaknhom, ku baṅkē ke ku näkkē ke. ⁷ Go benyṅaknhom puōu riääk apeī, ku tooc apuruōökke ku lek kōc awēn näk aluōnyke nōk, ku cuānykē genden. ⁸ Ku cōol aluōnyke ku lēk ke, ‘Yai aci thōk ē guiēr, ku kōc ke cī cōol aa kēc aa kōc path, aaci kuec ē ben. ⁹ Lak geeu ku calkē kuat kōc bäk yōk dhōl yiic bik ben yai yic.’ ¹⁰ Go aloony la dhōl yiic ku cōlkē kuat raan cik yōk ēbēn, abī yai thiāṅ apeī.

¹¹ “Nawēn bö benyṅaknhom bī thān cī guēer yēi ben tiṅ, ke tiṅ raan tōk ke kēc aleth yai ruōk. ¹² Go benyṅaknhom lueel, ‘Mäthdie, yī bö ten kēdē ke yī cīi aleth yai ceṅ?’ Go mony awēn biet ku cīi wet bēer. ¹³ Go benyṅaknhom lēk aluōnyke, ‘Derkē cin ku cōk ku cuatkē muōōth yic ayeer, te bī yen dhiau thīn ke ṅeny yelec.’ ”

¹⁴ Ku wit Jethu wetde ēlä, “Rin kōc juéc aaye cōol, ku aa kōc lik kek aaye loc.”

Jethu awic bī wēēṅ wet ajuēr

(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

¹⁵ Go Parathi la tēden ē rōt bik te bī kek Jethu dam thīn, wetden bī lueel, la mat. ¹⁶ Ku toockē kōcken abek ke buōth tēnē ye, ku kōc Antipāth Yērot bik la wēēṅ bī wet rac lueel kegup bī ye dōm. Ku bik ku luelkē ēlä, “Raan piōoc, aṅicku yīn ē raan la cōk jam ē yith. Yīn ē kōc piōoc bik kāk wic Nhialic looi dhēl la cōk, ke yī cīi dieer kāk ye kōc kōk tak. Ku yīn acie dietden ye kuec nhom. ¹⁷ Lēk ṅo na ye tāktākdu, buk ajuēr aa gam yok kōc Itharel tēnē Cither Benyṅaknhom, tedē ke cuk bī ya gām ye?”

¹⁸ Ku Jethu ēcī rueenyden ṅic, ku bēer, “Yeṅō wic wek ye bāk ṅa deep wet? ¹⁹ Calkē ṅa atīṅ wēnh yakē tāau piny ajuēr!” Gokē yiēk wēēth. ²⁰ Goke thiēec, “Ye nhom ṅa, ku ye rin ṅa kākä cī gieet wēēth kōu?”

²¹ Gokē beer, “Aa kāk Cither Benyṅaknhom.” Go Jethu lēk ke, “Na ṅieckē kēya, gāmkē Cither Benyṅaknhom kēde, ku gāmkē Nhialic kēde.”

²² Gokē gāi, te cī Jethu wet beer thīn, ku nyiēēṅkē piny ku jiēlkē.

Nhialic abī kōc cī thou cōl aa ben pīr

(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³ Akōl tōṅ awēn ke kōc kōk akut Thaduthi, akut cīi ye ye gam lōn bī Nhialic kōc cī thou ben cōl apir, bö tēnē Jethu ku thiēckē ēlä, ²⁴ “Raan piōoc, aci Mothith lēk ṅo ēlä, Na thou raan ku nyiēēṅ tik piny ke cīn mīth, ke wāmēnh koor ala ṅōt tik bī mīth dhiēēth ṅōn menhē. ²⁵ Na thōōṅku lōn tō mīth tik thīn kadhrou, ku thiēk wēndit ku thou ke cīn mīth, ku dōṅ tienje de wēmēnh buoth ye, ²⁶ ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēēth. Ku looi rot kēya tēnē raan ye kek diāk, agut wāmēnh kun ye kek dhorou. ²⁷ Nawēn ke tik thou aya.” ²⁸ Ku lēk tueṅ ku thiēckē, “Te le kōc cī thou rōt jōt aköldä, bī ya tiṅ ṅa, rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhrou?”

²⁹ Go Jethu beer, “Wek aa kɔc ril n̄h̄im c̄in k̄e ɲieck̄e, rin c̄ii wek ath̄or theer w̄el Nhialic c̄i ḡot ye gam. Ku ac̄ak ye gam aya l̄on b̄i Nhialic k̄e ye lueel ke b̄i looi, l̄eu b̄i looi. ³⁰ Rin te le kɔc c̄i thou r̄ot j̄ot, aac̄ii b̄i thīeek ku aac̄ii b̄i thiaak, aab̄i r̄eer kec̄it atuuc nhial. ³¹ Ku na ye rin wet b̄i kɔc c̄i thou r̄ot j̄ot, ke we k̄ec wet c̄i Nhialic lek we theer kueen? Ac̄i lueel, ³² ‘Yen ̄e Nhialic Abaram ku Ith̄ak ku Jakop.’ Kɔc c̄i thou ke ɲic Nhialic, aa p̄ir alanden. Yeen ̄e Nhialic kɔc p̄ir, ku kɔc c̄i thou aya.”

³³ Naw̄en piŋ th̄an t̄o th̄in wet k̄en̄e, ke gei ̄e pīöcde.

Löŋ ril l̄eu b̄i theek kam ̄e lööŋ

(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

³⁴ Naw̄en piŋ Parath̄i l̄on c̄i Jethu Thaduth̄i th̄öl n̄h̄im, ke mat ken̄h̄im bik Jethu thīeec aya, ³⁵ ku j̄ol raan t̄ök kamken, ³⁶ raan pīöc lööŋ, Jethu thīeec, “Ye löŋ nen yen ril kam ̄e lööŋ?”

³⁷ Go Jethu beer, “Ȳin adhil B̄anydu Nhialic nhiaar pīandu ̄eb̄en, ku weiku ̄eb̄en, ku n̄hiamdu ̄eb̄en.”

³⁸ K̄en̄e, yen ̄e löŋ ril tueŋ. ³⁹ Löŋ det ril ye kek rou th̄oŋ kek ̄e löŋ k̄en̄e akin, ȳin adhil raan det nhiaar cim̄en nhieer ȳin rot. ⁴⁰ Lööŋk̄a karou kek aa ye lööŋ Mothith ̄eb̄en, ku lööŋ ye kɔc k̄ak Nhialic tiŋ pīöc, ker bei th̄in.

Jethu ac̄i kɔc pīöc l̄on yen raan ̄e tooc Nhialic

(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

⁴¹ Kaam w̄en c̄i Parath̄i ken̄h̄im kut Jethu lööm ke thīeec ke wet k̄en̄e, ⁴² “Yak̄e tak Raan c̄i loc ku doc yeŋa? Ye w̄en ɲa?” Gok̄e lek ye, “Ee w̄en Debit?”

⁴³ Go dhūök ke ku lueel, “Na ye k̄eya, yeŋo ye W̄ei Nhialic Debit ȳöök b̄i c̄ool B̄anydīe. Rin ̄eci Debit lueel ̄ela,

⁴⁴ ‘Ac̄i Nhialic lueel t̄en̄e B̄anydīe, “Nyuc ̄e ten k̄oŋdien cūec, yet te b̄i yen kɔc aterdu dhūök cīēn ȳic̄ök.”’

⁴⁵ “Na ye Debit c̄ool, ‘B̄anydīe,’ Ke l̄eu b̄i ya w̄ende k̄ed̄e?” ⁴⁶ Go cien m̄en raan t̄oŋ bēer wetde, ku w̄en ak̄öl̄e yet tueŋ ac̄in raan t̄oŋ c̄ii yethok ben kuek b̄i thīeec.

Dūökk̄e n̄hiam cim̄en Parath̄i ku Thaduth̄i

(Mk 12:38-39; Lk 11:43, 46; 20:45-46)

23 ¹ Ku j̄ol Jethu lueel t̄en̄e kɔc jūec aw̄en ku k̄ocken ye būōth. ² “Kɔc pīöc lööŋ ku Parath̄i kek aat̄o nyin Mothith. ³ K̄eya, aa dh̄ielk̄e ke theek ku lūoik̄e k̄e yek̄e lek we, ku pīeŋk̄e k̄e yek̄e lek we, ku dūökk̄e k̄akken yek̄e ke looi ye kīeet, rin aacie k̄ak yek̄e lek kɔc kek yek̄e ke looi. ⁴ Aa kɔc pīöc k̄aril yiic b̄i ke looi, ku aa cie kɔc ̄e kony bik ke looi. ⁵ K̄erīēc ̄eb̄en yek̄e ke looi, ayek̄e ke looi rin b̄i kek kɔc w̄eŋ. Aa cath ke muk ath̄or theer w̄el Nhialic. Ku rukk̄e aleth path, ku muk̄e ath̄or kecin bik nyūōth l̄on ye kek kɔc path thek löŋ Mothith. ⁶ Ayek̄e nhiaar bik nyuc tueŋ th̄oc k̄ocdit t̄en̄e amat, ku ȳon path ak̄öl yai. ⁷ Ayek̄e nhiaar b̄i ke aa mūȫth atheek ȳon ȳoc yiic, ku yeke c̄ool, ‘Kɔc pīöc.’

⁸ “Dūökk̄e r̄ot c̄ol aye c̄ool, ‘Kɔc pīöc,’ Rin wek aa ɲek ke w̄am̄enh̄e, ku wek aa la raan pīöc t̄ök. ⁹ Ku ac̄in raan dh̄ielk̄e c̄ool pinyhom ten, ‘W̄ä,’ Rin ̄e Nhialic t̄o nhial yen ee Wuurdun yetök. ¹⁰ Ku dūökk̄e r̄ot c̄ol aye c̄ool, ‘Kɔc pīöc,’ Rin wek aa la raan pīöc t̄ök, ‘Raan c̄i loc ku doc.’ ¹¹ Raandit apei kamkun adhil rot dhūök piny b̄i luui rienkun. ¹² Kuat raan rot ȳath tueŋ ̄e rot ab̄i dhūök cīēn, ku raan lir pūsu rot t̄ȫu cīēn, ab̄i ȳath tueŋ.

Jethu ac̄i r̄eac Parath̄i ku kɔc ḡat lööŋ nyūōth

(Mk 12:40; Lk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ “Kɔc pīöc lööŋ ku wek Parath̄i, Aw̄ēŋkui! Ee k̄erac apei yen ayak̄e looi, rin ye wek kɔc pīöc dh̄el c̄ii kek b̄i met b̄āny Nhialic yic. Rin wek aac̄ii b̄i met th̄in aya. Na c̄ok kɔc k̄ök w̄ic bik met th̄in, ka yak̄e ke wel n̄h̄im ̄e pīöcdun c̄ii la c̄ök! ¹⁴ Kɔc pīöc lööŋ ku wek Parath̄i, Aw̄ēŋkui! Wek aa cath we r̄öök apei dh̄öl yiic b̄ak kɔc w̄eŋ l̄on ye wek kɔc path, ku wek aa bēei l̄er tūȫr nyin bik aa k̄akkun. Wek aab̄i tem awūöcdit tet apei rin k̄arec yak̄e looik̄a!

¹⁵ “Kɔc pīöc ku wek Parath̄i, Aw̄ēŋkui! Wek aa piny kuany yic rin b̄i la raan t̄oŋ ȳökk̄e b̄i pīöcdun gam. Na ȳökk̄e, ke te ye wek ye pīöc th̄in, ee ye c̄ol aye raan pan mac, ab̄i we duer waan thook!

¹⁶“Awëëŋkui, wek kɔc ɛ kɔc kɔk wat nhïim ke we ye cöör aya, ku luelkë, raan mël kuëëŋ rin luanj Nhialic, ke rot mac wetde. ¹⁷Wek aa muööl ku cöör! Yeŋö dît? Ye milänj thith aye luak? ¹⁸Ku benkë lueel ëlä, raan mël kuëëŋ rin yïk ka cïn wetde yic, ku na kuëëŋ mël rin ajuër cï tääu yenhom, ke rot mac wetde. ¹⁹Wek kɔc cï cɔr wepuöth! Yeŋö dît? Ye ajuër cï tääu yïk nhom aye yïk guöp ɛ loi bï ajuër cï tääu yenhom ya kën ɛ Nhialic? ²⁰Këya, te kuëëŋ raan yïk, ka kuëëŋ ye, ku käk cï juaar yenhom. ²¹Ku te kuëëŋ raan luanj Nhialic ka kuëëŋ ye ku Nhialic yen rëer thïn, ²²ku te kuëëŋ raan pan Nhialic, ka kuëëŋ mäacde, ku yenhom guöp.

²³“Kɔc piöoc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aa kälík käckun cäk puur yiic juer Nhialic, ku wek aacie käril ye löŋ lueel ye kuëec nhïim, cïmën bï raan dhiel la cök ku lir puöu, ku kony kɔc kɔk ku cïi kɔc ye ruëëny. Wek aa dhil käckä muk nhïim, ke we cïi mäl ɛ juer käj aya tënë Nhialic. ²⁴Kɔc mär kɔc, wek aacie käk wïc Nhialic ye looi, ku aa käk puöl yiic kek aa yakë ke kuëec nhïim.

²⁵“Kɔc piöoc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aacïi puöth la cök, wek aa cït bïiny ku aduuk ye lök köth, ku aa thiänj miith ye rum riel ku miith ye ke tuöör nyïn. ²⁶Wek kɔc Parathï cï cɔr wepuöth! Kanjë bïiny ku aduuk lök yiic, yen aabi kek köth la wïc aya!

²⁷“Kɔc piöoc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aa thöŋ kek reŋ cï buth, na tïŋ keköth ke dhëŋ apeï, ku keyiic alonjthïn aaci thiänj yom kɔc cï thou ku käreec kök. ²⁸Këya, wek aa cït reŋkä aya. Wek aaye raan ëbën tïŋ we path gup ayeer, ku piäthkun alonjthïn aaci thiänj ruëëny ku käreec kök ëbën.

²⁹“Kɔc piöoc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aa reŋ buth tënë kɔc käk Nhialic tïŋ. Ku gietkë reŋ kɔc path bik dhëŋ apeï, ³⁰ku luelkë ëlä, na yo tö thïn wäär nek wärkuan dît kɔc käk Nhialic tïŋ, ŋuöt yok aa këc röt mat ɛ nääkden yic. ³¹Këya, ayakë gam ayic lon ye wek miith kɔc wäär näk kɔc käk Nhialic tïŋ! ³²Ku cït mënë ye wek kɔc ril nhïim, cïn kë yakë gam, keriëec ëbën atö wecin, thääpkë käreec wäär cï wärkuön dît jock! ³³Miith kapieny! Yakë tak bäk poth la pan mac këdë? ³⁴Ku rin ɛ wet kënë yen aci Wä we tuöc kɔc käk Nhialic tïŋ. Ku ɛ kockä yiic, kɔc kök aa bäk nök, ku piäatkë kɔc kök tim cï rïiu köu, ku thatkë kɔc kök yönkuön amat yiic, ku yakë ke yööp geeth yiic ëbën. ³⁵Ku tedun ye wek luui thïn kënë, abi awuöc bï teem rin kɔc cï nök lööny weyiëth, jock nääk wäär nek Abel yet nääk Dhäkaria wën Barakia wäär näkkë luanj Nhialic. ³⁶Ku lëk Jethu ke, awuöc bï gam rin ɛ käckä ëbën abi ben ɛ riëec kënë yeth.

Jethu ee kɔc gen Jeruthalem lek

(Lk 13:34-35)

³⁷“Wek kɔc gen Jeruthalem, wek aa kɔc käk Nhialic tïŋ nök, ku biöökkë kɔc cï Nhialic tuöc we aleel. Aca wïc arak juëc, ba we kony cïmën dhie ye ajïth miethke kuöm piny yewuk bï ke kony bï ke cïi gop, ku wek aaci kuëc. ³⁸Ëmën abäk tïŋ ke Nhialic cï yecin miëët bei, ku nyiëŋ pandun we. ³⁹Ku ëmën alek we, ‘Wek aaci ya bï ben tïŋ yet aköl bï wek röt guiir bäk ya lor te ben yen dhuk.’ ”

Luanj Nhialic Jeruthalem abi thuör piny

(Mk 13:1-2; Lk 21:5-6)

24¹Tewën jiël Jethu kal luanj Nhialic yic, ke kocken ye buöth bö tënë ye ku luelkë, “Raan piöoc, tïŋ, ye luanjdiit dhëëŋ nõ kënë!” ²Go Jethu beer, “Alekk we, yööt dît yakë tïŋkä aabi thuör piny ëbën ka cïn alel töŋ bï köoc alel det nhom.”

Acï Jethu lek atuöocke lon bï ke maan

(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)

³Tewën rëer Jethu gon Olip nhom ɛ rot, ke kocken ye buöth bö tënë ye ku thiëckë, “Lek yo ye nen bï käckä röt looi, ku yeŋö bï te bï yïn dhuk pinynhom ku thök piny, nyuöth?”

⁴Go Jethu lek ke, “Duökkë röt cöl aduöŋ. ⁵Rin kɔc juëc aabi ben rienkie, ku ye ŋek lueel, ‘Ke yen Raan cï loc ku doc.’ Ku aabi kɔc juëc duöŋ. ⁶Duökkë dieer te tïŋ wek tɔŋ ke loi röt, ku te piŋ wek tɔŋ kök wuöt mec yiic. Käckä aa dhil röt looi, ku acie yen ben thök ɛ piny. ⁷Rin wuöt aabi thör kamken ku pan benyŋaknhom kek pan benyŋaknhom det aabi thör aya. Cɔŋdït apeï abi tö thïn, ku ayieekyieek piny abi rot looi beei juëc yiic. ⁸Käckä kek aa käk tuenj.

⁹“Ku det, wek aabi dom ku yeth we luk yic, ku wek aabi nök. Ku wuööt ëbën aabi we maan rienkie. ¹⁰Ku ɛ teen, kɔc juëc cï wetdie gam aabi röt waar, ku kɔc kök aabi ŋek raandä aluom ku man raandä ŋek. ¹¹Ku awëŋ juëc aabi tuöl aya, ku aabi kɔc juëc rac nhïim. ¹²Ku luoi käreec abi rot juak apeï, kɔc juëc aabi gamden

wai wei. ¹³ Ku raan bi yepuou deet yet te bi yen thou, abi pir akölrüec ebën. ¹⁴ Ku Wet Puoth Yam kënë rin bäany Nhialic, abi kañ lek koc ebën pinyhom bik piñ, ku jol thök piny ben.

Këreec bi rot looi tënë koc Jeruthalem

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵ “Ala aköl bi wek kërac apeï tiñ, këwäär ci Daniel raan käk Nhialic tiñ jam ë ye.” (Raan kuën adhil kënë deet yic!) ¹⁶ “Koc reer Judia, ku tiñkë ë kënë, ka dhil riñ gat nhiim roor bik la thiaan. ¹⁷ Ku na reer raan ayeer, ka ci ben la yöt bi la guik kë muk. ¹⁸ Ku na tö raan dom yic, ka ci ben dhuk baai bä alanhde la lööm. ¹⁹ Diäär liec ku diäär muk mithkor aabi gum apeidit ye ninkä. ²⁰ Röökkë bi rot ci loi wiir yic rut, tedë aköl ci koc ye luui. ²¹ Koc aabi gum apeï ye ninkä, gum këckë kañ yök tewäär ciek Nhialic koc agut cit emën. Ku aci rot bi ben looi. ²² Na këc Nhialic looi bi ninkä col alik, nuöt acin raan ci pir. Ku rin kocken ci loc, aci nin col alik.

²³ “Wek aa lek, na le raan yöök we, ‘Tienkë Raan ci loc ku doc kin, tedë ke lueel, tienkë yen akan!’ Ke duökkë gam. ²⁴ Rin koc juëc aabi ben ku lueel ñek, ee yen Raan ci loc ku doc, ku lueel raan det, ee yen raan käk Nhialic tiñ, ku loikë käril koc göi, na lëukë, ke mär koc ci Nhialic kuany. ²⁵ Tietkë röt, këriëc ebën alek we emën bäk nhiim tir kë bi ben.

²⁶ “Këya, na le raan lëk yi ëlä, ‘Yen akan atö roor teen!’ Ke yi duk la, tedë, ‘Yen akin aci thiaan ten,’ Ke duk gam. ²⁷ Rin te dhuk Manh Raan ka guökë ñic. Abäk tiñ cimën bir deñ dhie yen nhial reet yic, ku tiñ loñ ku loñë.

²⁸ “Det aya, abi ciet mën dhie na ci cuor kenhüim kut, ka la kë ñuetkë.

Aköl bi Manh Raan ben

(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

²⁹ “Awiëc ku bäk ñic aya, ye ninkä, te ci koc jäl gum apeï, aköl abi kum nyin bi piny cuol, ku peei aci bi ruel. Ku kuel aabi röt yääk ku löönykë. ³⁰ Kë bi ben Manh Raan col añic abi tiñ nhial, ku koc ebën pinyhom aabi yiic ñeer kækken rec cik looi. Ku keek aabi Manh Raan tiñ ke bö pial yiic nhial ke diik ku riëdit apeï. ³¹ Ku abä atuöcke tooc bik këcit löör yup yic, bi kek kocken ci loc kuööt yiic pinyhom ebën.

³² “Ñieckë ë kënë tim cit ñaap, te looi yen yöök ku looi yith, ke ker aci thiök. ³³ Këya, te tiñ wek kakkä ke loi röt aya, ke ñieckë lon ci yen thiök apeï. ³⁴ Alek we, wek aaci bi mää te cok kakkä röt looi. ³⁵ Nhial ku piny aabi liu, ku wetdie aci bi kañ mää.

Reer yi ci rot guir

(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Acin raan ñic aköl bi kakkä röt looi. Na cok atuuc nhial, ayi Wënde, ka cik ñic. Ee Wä ë rot yen añic ye. ³⁷ Ben Manh Raan abi ciet këwäär loi rot wäär piir Noa. ³⁸ Ee ninkä, aboordit nhom tuen, koc aake reer ke mit puöth, ke ye luui rui ku yei yet aköl le Noa riäi yic, ³⁹ ku ë cin kën ñic yet te bi aboor. Ku muou koc ebën. Yen abi ciet ben Manh Raan aya. ⁴⁰ Teen na cok koc karou luui dom yic, ke raan tök yen abi nyaai ku nyiëñ raan det piny. ⁴¹ Ku diäär karou lui tetök aabi ke tien tök nyaai, ku nyiëñ tiñ det piny.

⁴² “Këya, guierkë röt ku tiërkë nhiim, rin wek aa kuc aköl bi Bänydun ben. ⁴³ Yen acit kën na raan la baai ñic te bi cuär ben thin wakou, ka reer ke yiën, ku ci cuär päl bi kække nyaai. ⁴⁴ Ke week aya, wek aa dhil reer we tit, rin acäk ñic ye nen bi Manh Raan ben.

Ñic Bäny ku loi luide akölaköl

(Lk 12:41-48)

⁴⁵ “Na ye këya, yeña alony path ku ñic kañ apeï, bi beny nyään paande, bi kacke aa gam mieth akölaköl? ⁴⁶ Alony mit guöp, alony bi beny yök ke loi luide apath te dhuk yen! ⁴⁷ Alek we, abi alony kënë täau kække yiic ebën. ⁴⁸ Ku alony ci luide bi ñiec looi, rin yen ye tak lon ci bänyde bi lac dhuk, ⁴⁹ ku kuc koc pan beny ciëñ, ku ye cool wiet kek koc dek ë mäau, ⁵⁰ ke bänyde abi la luät yeguöp aköl ci ye tak lon yen aköl bi yen ben. ⁵¹ Ku yeen abi beny tem awuöcdit, ku met te reer koc rec thin, ë teen koc aa reer ke dhiau ke ñeny kelec.”

24:13Mt 10:22 24:5Dan 9:27; 11:31; 12:11 24:17-18Lk 17:31 24:21Dan 12:1; Ny 7:14 24:26-27Lk 17:23-24

24:28Lk 17:37 24:29Ith 13:10; 34:4; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15; Ny 6:12-13 24:30Dan 7:13; Dhäk 12:10-14; Ny 1:7

24:37Cäk 6:5-8 24:39Cäk 7:6-24 24:43-44Lk 12:39-40

Kääñ nyiir kathiäär

25¹ Ku ben Jethu kääñ det thööth, ku thöönj bääny Nhialic ëlä, “Nyiiir kathiäär aake ci kækken ye kek mer lööm ku lek yan thiëek yic. ² Kam ë nyiirkä, nyiir kadhiëc aake pel nyin, ku nyiir kadhiëc aa cii nyin pel. ³ Nyiir aa belkä aake ci mermerken lööm ku cik miök dit muk. ⁴ Ku nyiir ñic kån aake muk mermerken ku miök dit tet aya. ⁵ Nawën ka athiëek gääu bi cii loc ben, gokë töc bik nin.

⁶ “Nawën weer ciel yic, ke piñ duoot, ‘Athiëek abö, bæk ayeer ku luorkël!’ ⁷ Go nyiir awën kathiäär röt jot kedhie ku dëëpkë mermerken. ⁸ Go mermer nyiir aabel cii dep apath rin cïn kek yiic miök. Gokë nyiir kökkä lim, ‘Miackë yo ë miök, mermerkua aacii dep.’ ⁹ Gokë beer, ‘Miök acii yo thönj, lak te ye miök yaac thin bæk la yoo miökdu.’ ¹⁰ Go nyiir aabel la bik la yoo miök, ku go athiëek guo lök ben kecök. Go nyiir awën ci röt guuir la kal yic kek athiëek tewën dieer yai thin, ku thiök kal thok.

¹¹ “Nawën la nyiir awën ci la yoo miök dhuk ke cöt, ‘Beny, Beny, ñany yo kal thok!’ ¹² Go athiëek beer, ‘Ye wek yija?’ Wek aacä ñic!’”

¹³ Ku wit Jethu wetde ëlä, “Reerkë we ci röt guuir, rin wek aa kuc aköl bi yen ben.”

¹⁴ Ku ben Jethu kääñ det ben thööth ku lueel, “Bääny Nhialic abi thönj ke mony la keny wun det, cä aluonyke cool ku gem ke wëu bi kek lök luui. ¹⁵ Ku yik aluony tök tim buoot. Ku gem alony det tim thiärdhiëc, ku gem alony ye kek diäk tim thiäär. Acii wëu tek këya cit te ñic ñek luui thin, ku jiel bi la keny. ¹⁶ Go alony ci yiëk tim buoot, weuke la luoi ku yök tim buoot det. ¹⁷ Ku lui alony ci gam tim thiärdhiëc cimën alony wën aya, ku yök tim thiärdhiëc det. ¹⁸ Ku la alony ci gam tim thiäär wëu banyde la wuoot piny ebën.

¹⁹ “Nawën ke banyden jol dhuk, ku cool aluonyke bi weuke ben kuëen nyin. ²⁰ Go alony wäär ci gam tim buoot ben ku lueel, ‘Beny, wäär yin acä gam tim buoot, ku emën tinj, yen acii tim buoot det juak thin.’ ²¹ Go banyde leec luoiden peth ci looi ku lueel, ‘Yin acii wëu lik ñiec muk apath ku juak keyiic, këya emën yin aba täau käjuëc yiic ba ke muk. Bäär reerku yo mit puöth yodhie.’

²² “Ku ben alony ci gam tim thiärdhiëc ben ku lueel, ‘Beny yin acä yiëk tim thiärdhiëc wäär le yin keny, ku yen acii lök luui ku juak tim thiärdhiëc det thin.’ ²³ Go beny leec luoiden ci ñiec looi ku lueel, ‘Yin alony puöth kån tiit apath. Yin acii kalik tiit apath, ku emën yin abi täau käjuëc nhim, bäär miet puöu ë bääny bäänydu yic.’

²⁴ “Go raan ci tim thiäär lööm ben ku lueel, ‘Beny, aca piñ lon ye yin raan col puöu rap kec puur tem, ku kuany kæk ke këc ke weer piny. ²⁵ Këya, yen acii riöc ku la weuku wec piny. ñö! Wëu wäär ca kuei ya aa kik.’ ²⁶ Go beny lek ye ëlä, ‘Alony rac, ku ye adak rot aya. Na ñic lon ye yen rap tem, rap kec puur, ku lon ye yen kån kuany, ku aa kec pok. ²⁷ ñuöt yin acii weukie dhiel gam raan ñic luoi wëu, na la dhuk ciëen, ke ya yök weukie ke ci keyiic juak. ²⁸ Nyaaike wëu tënë ye ku gamkë ke raan la tim buoot. ²⁹ Rin raan kalik ñiec muk abi kække juak yiic, ku raan cii kån ye ñiec muk, abi këden tö thin nyaai. ³⁰ Ku cuatkë alony reec këne muöth yic ayeer, ku teen dhiëu abi tö thin, ke kac yelec.’

Luñdit

³¹ “Aköl bi Manh Raan ben ke duaar, ku atuuc nhial ebën ke cath ke ye, abi nyuc thönyde nhom ke duaar pan Nhialic, ³² ku thäi ebën aabi guëer yenhom. Ku aabi tek yiic akuut karou, cimën raan la thök, yen amel ku apiyeem tek thook. ³³ Ku teeu amel könden cuëc ku apiyeem köñ cam. ³⁴ Ku Beny abi koc käac lon cuëc lek, ‘Bæk, koc ci Wä döc ku lömkë bääny ci guuir tënë we tewäär ciek piny. ³⁵ Wën ci cok ya nöc, wek aacä muöc këcam. Ku wën ci rou ya nöc wek aacä muöc këdek, ku wën ye yen jäl, wek aacä lor pandun, ³⁶ ku wën cïn yen lubo wek aacä ruök köu, ku wën tueeny ya wek aacä la neem, ku wën ci ya mac, wek aacä ben tinj.’

³⁷ “Ku koc wën aabi wetde dhuk nhom ëlä, ‘Beny, yi cuk tinj nen yi nek cok buk yi muöc këcam? Ku nek rou yi buk yi muöc këdek, ³⁸ ku cuk yi tinj nen ke yi bö keny yic buk yi lor? Ku yin acin lubo goku yi ruök köu? ³⁹ Yi cuk tinj nen ke yi tuany, ke yi ci mac buk yi la neem?’ ⁴⁰ Ku abi Benyñaknhom lek ke, wet yic alek we, ‘Keriëc ebën cäk luoi raan tök kam wämäthkie thiikä, aa cäk luoi ya aya.’

⁴¹ “Ku abi lek koc lon cam, ‘Aa wek koc ci cien, jälkë ë ten bæk la many dep yic akölrüëc ebën, many ci guuir tënë jöñrac ku atuöcke ebën. ⁴² Rin wäär nek cok ya, wek aa këc ya muöc këcam, ku nek rou ya ku wek aa këc ya muöc këdek. ⁴³ Ku wäär yen ë jäl ku wek aa këc ya goonj pandun, ku yen ya cïn köu alath, wek aa këc ya ruök köu, ku yen a ya ci tuany, ku mac ya ku wek aa këc ben bæk ya neem.’ ⁴⁴ Ku köckui

aya aabi thiëc, ‘Beny, yī cuk tiṅ nen ke yī nek cök ku rou, ku ye nen yī bö keny yic, ku cīn alanh ceṅ, ku tuany yī ku mac yī ku yīn akëcku kony?’ ⁴⁵ Ku abi beer, tēnē ke, ‘Wet yic alek we, kēriëc ebēn kēckē luōi wāmāthkie thiikā, ka kēckē luōi yēn aya.’ ⁴⁶ Ku keek aabi la te bi ke reem thīn akōlriëc ebēn, ku kōc path aabi la te bi kek pīr thīn akōlriëc ebēn.”

Amat nek Jethu

(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

26 ¹ Nawēn cī Jethu thök jam kek kōcken ye buōth, ke lēk ke, ² “Cīmēn ṅic wek ye, Yan Ayum cīn yic luōu abi yecök jōck nīn karou bi ben. Ku Manh Raan abi luōm tēnē kōc rēc bīk piāat tim cī rīiū kōu.” ³ Kaam awēn ke kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai Itharel, aake met pan raandīt kāk Nhialic cōl Kaipa, ⁴ ku guirkē te bi kek Jethu dam thīn ke cīi ṅic ku nāk. ⁵ Ku luelkē, “Acuk dōm akōl yai. Yok aabi tīt bi kōc kaṅ jāl, rin na dōmku, ke kōc ṅoot yai yic, tedē ke kōc juëc aa thār kek yō.”

Maria aci te theek yen Jethu thīn nyuōth

(Mk 14:3-9; Jn 12:1-8)

⁶ Tewēn rēer Jethu Bethanī pan raan atuet cōl Thaimon, ⁷ ke tik bö tewēn mīth yen, ke muk tōny koor cī cuëc tiōm ril la yic miök ṅir ye ṅōc wēu juëc apeī, ku kuem thok ku luuṅ miök Jethu nhom ebēn. ⁸ Go kōc Jethu buōth puōth dak wēn tiṅ kek kēnē, ku jieemkē kamken, “Yeṅō tuuk yen miök ṅir?” ⁹ “Miök ṅir kēnē ṅuōt aci yaac wēu juëc ku gem wēu kōc ṅōṅ.”

¹⁰ Go Jethu kē luelkē ṅic, ku luel tēnē ke, “Pālkē, yeṅō nyieeny wek ye? Kē cī looi tēnē ya yen tiṅ, ee kēpath apeī. ¹¹ Kōc ṅōṅ aabi rēer kamkun akōlakōl, ku yēn aciī bi rēer kek we akōlakōl. ¹² Wēn luuṅ tiṅ kēnē miök yaḡuōp, ee looi kēya bā tōc bi guāpdie guir bi jal thiök. ¹³ Wek alek yic, kuaat te bi Wet Puōth Yam piōc thīn pinynhom, kē cī tiṅ kēnē looi, abi ya luel bi ye atak.”

Judath aci Jethu yaac

(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

¹⁴ Nawēn ke raan tōk kam atuuc kathiäär ku rou, cōl Judath Ithkariōt la tēnē kōcdīt kāk Nhialic ¹⁵ ku luel, “Yeṅō bāk yiëk ya te thōn yēn we Jethu?” ¹⁶ Gokē gām wēu juëc. Ku jōl te bi yēn Jethu dōm thīn wic.

Jethu aci miëth yai cam kek atuōcke

(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹⁷ Nawēn akōl tueṅ Yandīt Ayum cīn yic luōu, ke kōc Jethu buōth bö tēnē ye, ku thiëckē, “Ye tenen wic bi yok miëth yai guir thīn tēnē yī?”

¹⁸ Go beer, “Lak geeu tēnē ṅekdīt ku lēkkē ye, ‘Aye Bānyda luel, akōl bi luōidie thök aci ben. Ee paandu yēn abi yēn Yan Ayum cīn yic luōu cam thīn kek kōckien ya buōth.’ ”

¹⁹ Go kōc ē biōōth kē cī Jethu lēk ke looi, ku guirkē miëth yai.

²⁰ Nawēn la thēi ben ke Jethu nyuc kek kōcken ye buōth kathiäär ku rou bīk mīth. ²¹ Tewēn mīth kek ke luel Jethu, “Wek alek yic, raan tōk kamkun abā luōm.”

²² Gokē puōth riāak apeī ku geikē, ku thiëckē tōk-tōk, “Makei! Ye yic? Ye yēn Beny?” ²³ Go Jethu beer, “Ee raan tōk kamkun lut yecin kek ya aduök yic, yēn ē raan bi ya gaany. ²⁴ Ee yic, Manh Raan abi nōk cīt te cī gāt ye rienke athōr theer yiic. Ku raan bi ye luōm abi gum apeī! Ku aṅueen tēnē ye diet kēc kaṅ dhiëth.”

²⁵ Ku Judath aya, ēcī Jethu thiëc, “Raan piōc, ye ya?” Go Jethu beer, “Ee yī.”

Guirku rōt apath buk guōp Beny rōm

²⁶ Tewēn mīth kek, ke Jethu lōm ayup ku dōc ku beny yic, ku gem kōcken ye buōth ku luel, “Lōmkē kēnē, ku camkē, kēnē ee guāpdie.”

²⁷ Ku lōōm aduṅ cī thiāṅ muōn abiëc, ku leec Nhialic ku gem ke ku luel, “Dēkkē thīn ebēn.” ²⁸ “Kēnē ē riemdie, riem dōr kek Nhialic, bi kuēr rin bi adumuōm kōc ebēn pāl piny. ²⁹ Alek we, yēn aciī bi ben dek muōn abiëc pinynhom ten kek we, yet akōl bi yok ye dek yōdhie pan Nhialic.”

Jethu aci kē bi Pīter ye jai lueel

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

³⁰ Nawēn cik jāl thök ke ket waak ku lek gōn Olip cök.

³¹ Ku lueel Jethu tēnē ke, “Wek kackie, wek aabi kat ya ē weer kēnē cimēn kēwäär ci göt athör theer wēl Nhialic yic ēlä, ‘Yen abä abiöök cöl anak ku amel aabi weer.’” ³² Ku te ci yen rot jöt ran yic, ke yen abi kan la Galilia ba we la tiit thin.”

³³ Go Pīter lueel tēnē Jethu, “Yen aci bi kat te cök kōc ēbēn kat yi!” ³⁴ Go Jethu beer, “Aleki yi, ee weer kēnē, ke thōn ajith kēc kiu, yin abä jai arak diäk.” ³⁵ Go Pīter dhuök ye, “Na cök ya nök kek yi, ke yin acä bi kan jai.” Ku lueel kōcken kōk ye buōth ēbēn kēya.

Jethu aröök ke njic lōn bi ye nök

(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶ Kaam wēn ke Jethu kek kōcken ye buōth la te cöl Jethemani, ku lueel tēnē ke, “Nyuöckē ten, ku yiēnkē, yen ala tēn ba la rōök.” ³⁷ Ku cöl Pīter ku weet Dhubedi karou, ku jöl rēer ke nek atiēel, ku dhieeu apeu yepuōu. ³⁸ Ku lueel tēnē ke, “Yen adhiau puōu apeu, ee thou guöp. Reerkē ten ku yiēnkē.”

³⁹ Ku le tuej tethin-nyōt, ku reeny rot piny ke gut yenhom piny ku rōök ēlä, “Wä, na lēu rot ke yi cöl kēreec tit ya aci bö. Ku acie wet piändie, ee wet piändu.”

⁴⁰ Nawēn ke dhuk tēnē ke kadiäk ku yök ke ke nin. Go lueel tēnē Pīter, “Niēnkē! Cäk yiēn tethin-nyōt? Yenō ye wek nin kēlä?” ⁴¹ Yiēnkē ku rōökkē bi we ci them jakrec. Puōu ē gam ku guöp acin riel.”

⁴² Ku ben jāl ku le rōök ēlä, “Wä, na ci kēreec kēnē jiēl, ke wet piändu abi rot looi.” ⁴³ Ku ben dhuk tēnē ke, ku ben ke yök ke nin, rin ci nin ke göök apeu.

⁴⁴ Goke nyään piny ku ben jāl, ku ben la rōök cimēn awēn, kēn ye kek diäk. ⁴⁵ Ku dhuk tēnē kōcken ye buōth ku lueel, “Jot we nin! Läänkē? Ten nin aci thök, tienkē Manh Raan aci luōm kōc rec. Emēn te bi ya jal thōn kōc rec aci yēēt. ⁴⁶ Raan cä luōm aci ben. Jatkē röt, lokku buk röm!”

Jethu aci dōm

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴⁷ Tewēn not jieem yen, ku Judath raan tōj kōc atuuc kathiäär ku rou yēēt. Ku yeen ē cath kek kōc juēc muk paal ku atuel, ke ci kōcdit kāk Nhialic ku kōcdit baai tooc. ⁴⁸ Ku Judath aci kōc awēn cath kek ye, lek te bi kek raan wickē bik ben dōm njiec thin, ēlä, “Raan ba muōth ku ciēem yen ē raan wieckē. Damkē ku kuathkē.”

⁴⁹ Kaam wēn yēēt Judath, ke la tēnē Jethu nyin yic ku lueel, “Beny,” ku muōth ku ciim. ⁵⁰ Go Jethu beer, “Mäthdie, loi kēnē bi yin ē ten.” Go kōc awēn ben ku dōmkē Jethu ku derkē. ⁵¹ Go raan tōk kam kōc awēn reer kek Jethu palde miēēt bei, ku tōk alony lui pan raandit kāk Nhialic yic, abi tēem yic wei. ⁵² Go Jethu lek ye, “Dhuök paldu tēden awēn, kōc ye wic bik kōc nök, aabi thou aya kēya. ⁵³ Cäk ē tak lōn nadē, ka leu ba Wä thiēc bi ya tuōc atuuc nhial juēc apeu bik ya ben kony? ⁵⁴ Ku na ye kēya, ke wēl athör theer Nhialic bi röt tiej, wēl ye lueel ka dhil rot looi kēlä?”

⁵⁵ Ku kaam wēn ke lueel Jethu tēnē ke ēlä, “Cäk ben we muk atuel ku paal bāk ya ben dōm, ciet ya ye raan kōc rum? Yen ee rēer kek we akōlakōl ya piōoc kōc luaj Nhialic, ku wek aa kēc ya dōm. ⁵⁶ Ku kēnē aci rot looi bi kē ci göt athör theer wēl Nhialic yiic yenhom tiej.” Ku jöl kōcken ye buōth ēbēn nyään piny ku ketkē.

Jethu aci yāth luaj bāny Itharel yic

(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ku jöl kōc awēn ci Jethu dōm, Jethu yāth pan Kaipa luk yic, ci bāny kāk Nhialic Itharel, ku kōc piōoc löōj kenhiim mat thin. ⁵⁸ Ku Pīter ē biōth, ke mec kōc cök ciēen agut te yēēt yen pan beny luk yic. Ku nyuuc kek kōc beny tiit, ku jöl rēer bi kē lui Jethu tinj. ⁵⁹ Bāny luk ku kōcdit kāk Nhialic aake ci nyuc bik Jethu wic guöp awuōc ci looi, rin bi kek ye tem thou. ⁶⁰ Ku acin awuōc ci ben yök, cök alon ye kōc juēc ye luōm lueth, ke welken akēc röm. Nawēn ke kōc karou jöt röt, ⁶¹ ku luelkē, “Acuk pij ke lueel, ‘Yen abi luaj Nhialic kēnē thuör piny, ku na ye akōl ye nin diäk ke yen abi det buth nyiende.’”

⁶² Go Kaipa raandit kāk Nhialic rot jət ku thiëc Jethu, “Cin wet dhuk nom ë wël cī lueel yīguōpkā yīic?”

⁶³ Go Jethu biet. Go Kaipa ben lek ye, “Yin athiëc rin Nhialic ba lek ʏo lon ye yin Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic.”

⁶⁴ Go Jethu lek ye, “Ee yic, cīt te ca luel ye. Ku aŋot lek we ëbën lon ëmën ʏet tueŋ, wek aabi Manh Raan jāl tiŋ ke cī nyuc cuëny Nhialic ŋic kãŋ looi ëbën, ku bī puol nhīim nhial.”

⁶⁵ Go Kaipa aläthke ret yīic yekōu ku lueel, “Acī Nhialic tōon guōp. Yeŋō ŋot wīcku kōc kōk bī ben jam kāk cī looi ëmën? Ku wek aaci te tōon yen Nhialic thīn piŋ. ⁶⁶ Yeŋō yen wetdun?” Gokë beer, “Ala guōp awuōc, adhīl nōk.”

⁶⁷ Ku jōl kōc kōk aa ŋuōt nyin ku guutkë kecin. Ku lēk kōc kōk ye tewën ye kek ye gut, ⁶⁸ “Raan cī lōc ku dōc, meek raan yī gut?”

Pīter ajei Jethu

(Mk 14:66-72; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Kaam wën ŋot rēer Pīter piiny kal yic pan beny, ke nyen lui pan Kaipa bō tēnē ye ku lueel, “Yīin aya, yin yī rēer kek Jethu raan Galilia.”

⁷⁰ Go jai kenhīim ëbën ku lueel ëlä, “Yen aci raandun ye lueel ŋic dien. Ku kë ye lueel acā cak deet yic aya.” ⁷¹ Ku ler ayeer. Go nyen det alony ben ku lēk kōc awën kääc thīn, “Mony kēnē ë ye rēer kek Jethu raan Nadharet.”

⁷² Go Pīter ben jai ku kuëŋ ku lueel, “Yen akuc mony kēnē.”

⁷³ Ku kaam awën, ke lueel kōc kääc thīn tēnē Pīter, “Ee yic, yin ë raanden rin yin ë raan Galilia, yin ë jam cīmēnden.”

⁷⁴ Go Pīter rot ben kuëŋ, “Nhialic abā nōk te cīi ʏen yic luel! Yen akuc raan jīem wek rienke!” Nyin yic tewën ke thōn ajiŋth kiu. ⁷⁵ Go Pīter kēwäär cī Jethu lek ye tak. “Tueŋ ke thōn ajiŋth kēc kiu, ke yin abā jai arak diäk.” Ku ler ayeer ke cī guōp ʏar ku dhieeu.

Kōc Itharel aaci Jethu gaany tēnē Pilato

(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jn 18:28-32)

27 ¹ Naŋon nhiäk rial yic, ke bānydīt kāk Nhialic, ku kōcdīt baai met te bik luōi Jethu ku bik nōk. ² Gokë rek ku kuethkë tēnē benydīt Pilato, raan Roma.

Judath aci thou

(Luoi 1:18-19)

³ Nawën le Judath, raan wäär gōony Jethu tiŋ, lon cī Jethu tem thou, ke riäk puōu apei ku dhuk wēeu ke cī ye riōp ciëen tēnē bāny luk. ⁴ Ku lueel, “Yen aci kērac looi rin cī ʏen raan cin guōp awuōc luōm ë lueth.” Gokë beer, “Ee wetdu, acin kēda thīn.”

⁵ Go Judath wēeu cuat kal luaŋ Nhialic yic, ku le rot nōök.

⁶ Go bāny kāk Nhialic wēeu kuany ku luelkë, “Acīi path buk wēeukā mat wēeu ye juaar yīic ʏon Nhialic, rin ye kek wēeu ë riem.” ⁷ Ku jōlkë te bī kek wēeu luōi thīn guëk yic. Nawën ke matkë yic bik piny ye ke tiōp wec thīn kōc cuëc ë tōny, ʏōc ë wēeukā, ku bī ya te ye kōc thāi cī thou Jeruthalem thiōk thīn. ⁸ Ku ë yen kë ye dom kēnē cōl, ke cōl, “Tiōm Riem,” agut ya akölë.

⁹ Ku kēnē cī Jeremia, raan kāk Nhialic tiŋ, lueel ëlä theer aci yenhom tieŋ,

“Aaci wēeu lööm, wēeu kek ke cī kōc Itharel gam bī ya kek ʏōc yeen,

¹⁰ ku ʏōc kek piny raan cuëc ë tōny cīmën cī Beny ye lek ʏen.”

Pilato aci Jethu thiëc

(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Ku Jethu ë kääc Pilato nom. Go Pilato thiëc, “Ye yin Benyŋaknom kōc Itharel?”

Go Jethu beer, “Ee ʏen, cīt te ca luel ye.” ¹² Ku acin wet cī beer wël juëc ke ye bāny Itharel lueel yeguōp.

¹³ Go Pilato thiëc, “Cīi kājuëc cī yī gaanykā ye piŋ?”

¹⁴ Go Jethu biet ke cī wet Pilato bēer. Go Pilato gäi apei.

Jethu acī tem thou

(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16)

¹⁵ Ruöön ebën, aköl Yan Ayum cīn yic luou, benyñaknhom ee raan tök kam koc cī mac lony, te wic koc baai ye bī lony. ¹⁶ Ku ē ruöön kēnē raan cī kārec apeī looi cōl Barabath ē mac. ¹⁷ Nawēn cī koc kenhīim kut, ke thiēc Pilato ēlä, “Yeṇa wieckē ba lony tēnē we, ye Barabath aye Jethu, ye cōl Raan cī lōc ku dōc?” ¹⁸ Rin ee ṇic Pilato lōn ē yen tiēl yen ē thōn kek Jethu ye.

¹⁹ Tewēn cī Pilato nyuc thōnyde nom luk yic, ke tuc tieṇde wet, “Duk them ba yīthok mat raan cīn kē cī wuöc kēnē guōp, kēde ē ben ṇanhom kecīt nyuōth wēn akōu bā pen nīn.”

²⁰ Ku koc ater Jethu aake koc kuööt thook bik lek Pilato bī ya Barabath yen lony, ku cōl Jethu anak. ²¹ Nawēn thiēc Pilato ke, “Yeṇa kamken karou wieckē ba lony tēnē we?” Gokē lueel, “Ee Barabath.”

²² Go Pilato ke thiēc, “Yeṇō ba looi tēnē Jethu raan ye lueel ka cī lōc ku dōc?”

Gokē rek yic ebën, “Apiēēt tim cī rīiu kōu.”

²³ Go Pilato ke ben thiēc, “Yeṇō? Ye awāc ṇō cī looi?” Gokē ben rek yic röldit apeī, “Apiēēt tim cī rīiu kōu.”

²⁴ Nawēn tiṇ Pilato ke cīi bī lēu, ku tiṇ aya ka aliäap bī rot looi, ke cōl piū ku lōk yecin kenhīim ke deei kek ebën ku lueel, “Thon ē raan kēnē aliu ṇacin! Arēer wecin.”

²⁵ Gokē dhuök ye ebën ke ke cī puōth dak, “Riemde abī tāu ṇocin ku miethkua cin aya.” ²⁶ Go Pilato Barabath lony. Ku wēn cī yen apuruuk yōök bik that ku ṇakkē nom kuōth, ke gem ke bik la piäät tim cī rīiu kōu.

Apuuuk aacī Jethu bui

(Mk 15:16-20; Jn 19:2-3)

²⁷ Go apuruuk Pilato, Jethu kuaath pan benyñaknhom. Ku jōl apuruuk ebën gööm piny. ²⁸ Ku dekkē alāthke bei ku rukkē alanh thith lual yekōu. ²⁹ Ku cuēckē kou ku ṇek kek yenhom, ku tæukē wai ciinden cuēc. Ku gutkē kenhīol piny yenhom bik nyuōth ciet leckē ku buikē, “Mādho Benyñaknhom, Beny Itharel.” ³⁰ Ku ṇutkē guōp ku yuupkē nom wai. ³¹ Wēn cī kek ye jal bui kēlä, ke dek alanh wēn bei, ku dhukkē alāthke yekōu. Ku kuathkē bik la piäät tim cī rīiu kōu.

Jethu acī piäät tim cī rīiu kōu

(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

³² Tewēn le kek te ye koc la nōk thiin, ke rām kek mony cōl Thaimon raan pan Thirene, gokē dōm riel bī tim cī rīiu ket. ³³ Ku yeetkē te cōl Golgotha. (Ku wetde yic, ḡon la gueṇ-ṇeṇ cīt apen nom raan.) ³⁴ Ku gemkē Jethu muōn abiēc cī liäap wāl kec cōl gal bī dek, nawēn thiēp ke kuc ye.

³⁵ Gokē piäät tim cī rīiu kōu, ku cuetkē gek bik alāthke tek kamken. ³⁶ Ku jōlkē rēer bik tiit. ³⁷ Ku jōlkē awuōc yekē tak ke cī Jethu looi göt yenhom nhial tim cī rīiu kōu ēlä, “|scKĒNĒ Ē JETHU BĒNYŇAKNHOM ITHAREL.|d” ³⁸ Ku pietkē cuer karou kek Jethu tiim cī rīiu kōōth aya, raan tök lōṇ cuēc ku raan tök lōṇ cam.

³⁹ Ku jōl koc ke ye tēek tewēn, Jethu aa cuiit ku latkē ku luelkē, ⁴⁰ “Cie yīn wāar ye lueel lōn bī yīn luṇ Nhialic thuōr piny ku buth nīn kadiäk! Kony rot te ye yīn Manh Nhialic! Bäär piny tim cī rīiu kōu!”

⁴¹ Ku bui koc kāk Nhialic, ku koc gāt löōṇ ku kocdit baai. ⁴² “Ee koc kōk kony ku cīi rot kony! Cie yen Benyñaknhom Itharel? Cōl abō piny tim cī rīiu kōu emēn, ku abuk jāl gam! ⁴³ Yeen ē Nhialic ṇōōth, cōl ajōl Nhialic kony emēn te wic yen ye. Rin aye lueel ēlä, ṇen ē Manh Nhialic.”

⁴⁴ Agut cuer awēn cī piäät tiim kōōth kek ye, ee yekē tōon guōp aya.

Jethu acī thou ayic

(Mk 15:33-41, 44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵ Nawēn aköl ciel yic ke muōth loi rot yet täāṇ aköl pan awēn. ⁴⁶ Nawēn täāṇ aköl ke Jethu cōt röldit, |i“Eli, Eli, lama thabakthanī?”|d Ku wetde yic, “Nhialicdie, Nhialicdie, yeṇō pel yīn ṇa wei.”

⁴⁷ Nawēn piṇ koc kōk ke kääc ē tenē, ke luelkē, “Mony kēnē acōl Elija.” ⁴⁸ Go raan tök kat ku lut alath muōn wac yic, ku tæu wai thok ku ṇōk Jethu thok.

⁴⁹ Ku lueel koc kōk, “Titku buk tiṇ lōn bī Elija ben bī ben kony!”

⁵⁰ Ku jol Jethu keŋ apei ku thou.

⁵¹ Kaam wën ka alanh ye geen bi luaŋ Nhialic tek yic aloŋ thïn reet yic rou, jock nhial yeet piny. Ku loi ayieekyieek diit rot ku yer piny yic. ⁵² Ku ŋany reŋ kenhiim, ku gup koc juec, koc path wäär ci thou aaci ben pir ku jotkë röt. ⁵³ Ku wën ci Jethu rot jot, ke jiël reŋ nhiim ku lek Jeruthalem ku nyuthkë röt koc juec.

⁵⁴ Nawën tiŋ beny apuruuk ku apuruukken ke tit Jethu, ayieekyieek piny ku käk ci röt looi ebën ke rioc apei, ku luelkë, “Yeen ë Manh Nhialic guöp alanden.”

⁵⁵ Diäär juec aake tö thïn, ku keek aake daai temec. Wäär rëer Jethu Galilia, ë ye diäärkä buoöth bik mieth aa looi tënë ye. ⁵⁶ Kam ë diäärkä, Maria Magdalena ku Maria man Jemith ku Jothep, ku jol a man weet Dhubedi aake tö thïn aya.

Jethu aci thiök

(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷ Wën col piny, ke mony ajak gen Arimatheo col Jothep ci wet Jethu gam bö. ⁵⁸ Ku ler tënë Pilato ku thiëc guöp Jethu bi la thiök. Go Pilato lek apuruuk bik gam ye. ⁵⁹ Go Jothep guöp Jethu beei piny tim köu ku der alanh yer, ⁶⁰ ku tæu raŋ ci wec kuur yic. Ku loor kuur dittet raŋ thok ku jiël. ⁶¹ Maria Magdalena ku Maria deetë aake ci nyuc ke ci kenhiim wel raŋ.

Koc tit raŋ

⁶² Nawën aköl Dätëm aköl bö aköl Dhiëc cök, ke kocdit käk Nhialic ku koc akut Parathi la tënë Pilato, ⁶³ ku luelkë, “Beny, acuk tak, wäär pir aluenh kënë ëci luel ëlä, ‘Yen abi ben pir nin kadiäk cök.’ ⁶⁴ Këya, lek apuruuk bik raŋ tiit apath yet aköl ye nin diäk, rin bi koccken ye buoöth guäpde ci kwal ku törkë tënë koc lon ci ye jot thou yic. Ku luenh ciëen abi diit apei tënë luenh tueŋ.”

⁶⁵ Go Pilato lek ke, “Calkë apuruuk bik raŋ la tiit apath cit te wic wek ye thïn.”

⁶⁶ Gokë la ku buthkë raŋ thok ku thanykë thok ë kienden ku tæukë apuruuk raŋ nom bik tiit.

Jethu aci rot jot raŋ yic

(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

28 ¹ Nayon nhiäk rial aköl Nhialic ke Maria Magdalena ku Maria deetë, la bik raŋ la neem. ² Ku kaam awën ka ayieekyieek piny diit apei loi rot, ku bö atuny Nhialic ku loor alal wei raŋ thok, ku nyuuc yenhom, ³ ke ceŋ aleth yer apei la toptop, ku dep nyin cit ye deŋ bier. ⁴ Go apuruuk puöth jieth ku riöockë apei abik ril wei ciet koc ci thou.

⁵ Go atuny Nhialic jam tënë diäär ku luel, “Duökkë rioc, anjec wek aa wic Jethu wäär ci piäat tim ci riü. ⁶ Aliu ten, aci rot jot cit tewäär ci luel ye. Bäk, tienkë tewäär ci ye tääu thïn. ⁷ Lackë la bäk la lek koccken ye buoöth, ‘Lon ci yen rot jot raŋ yic ku ala Galilia bik la röm thïn.’ Lak lekkë ke këya.”

⁸ Go diäär jäl raŋ nom ke ban kekööth ke ci riöoc, ku keek ke mit puöth aya, bik thok rieŋ tënë koccken ye buoöth.

⁹ Kaam awën ke Jethu räm ke ke ku luel, “Bi döör arëer kek we.” Gokë ben tënë ye ku cuetkë röt piny yenhom ku dömkë cök ku dorkë. ¹⁰ Go Jethu lek ke, “Duökkë rioc,” “Lak lekkë wämäthkie bik lac la Galilia te bi yok la röm thïn.”

Apuruuk aaci kë ci rot looi la luel

¹¹ Tewën noot diäär dhël yic ke la geeu, ka apuruuk abek, apuruuk ke tit raŋ yiic, la geeu ku lek bäny lek käk ci röt looi ebën. ¹² Go bäny Itharel amat cöol. Nawën cik kë ci rot looi jääm yic, ke matkë yic bik apuruuk gam wëu juec apei, ¹³ ku bik luel, “Lon ë niin kek nawën ke koc Jethu buoöth bö wakou ku kualkë guäpde yo nin. ¹⁴ Ku na piŋ Benyŋaknom ë wet kënë, ke yok aabi jam ke ye bi cien këreec yök we.”

¹⁵ Go apuruuk wëu döm ku jolkë wet awën ci bäny ke kuööt thook aa luel. Ku jol wetden thiëi koc Itharel yiith. Ku ë yen kë yekë luel agut ya aköl.

Jethu aci rot nyuöth koccken ye buoöth

¹⁶ Nawën ke koccken ye buoöth kathiäär ku tök lööny dhöl bik la Galilia. Ku lek got nom te ci Jethu lek ke bi kek la röm thïn. ¹⁷ Tewën tiŋ kek ye ke dorkë, ku koc kök keyiic aake diu ciet cie Jethu ayic. ¹⁸ Go Jethu rot cuöt ke ku luel, “Yen aci yiëk riel nhial ku piny. ¹⁹ Lak pinyhom ebën ku lekkë koc wetdie. Ku

miackë kenhïim Rin Wun, ku Wënde ku Wëi Nhialic, ²⁰ ku piöckë ke bik käjuëc ca lek we gam. Ku muökkë wenhïim lon yen abi rëër kek we akölaköl yet thök ë piny.”